

OKTATÁSI
HIVATAL

NAT
2020

Édes anyanyelvem

Nyelvhasználat – szövegalkotás
munkafüzet I. kötet

4

Édes anyanyelvem

Nyelvhasználat
– szövegalkotás
munkafüzet 4.

I. kötet

A kiadvány 2024. április 10-től 2028. augusztus 31-ig tankönyvi engedélyt kapott a TKV/2027-8/2024 ügyiratszámom, ami a TKV/19-7/2023 engedélyszámú tankönyv javított változatára vonatkozik.

A tankönyv megfelel a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet alapján készült, 2020.01.31. után kiadott, 1-4. évfolyam Magyar nyelv és irodalom tantárgy kerettantervének.

A tankönyvvé nyilvánítási eljárásban kirendelt szakértő: Bódi Csilla

Tananyagfejlesztő: Bartha Jánosné, Fukkné Fukász Enikő, Szalay Mária

Kerettantervi szakértő: Fukkné Fukász Enikő

Lektor: Major Enikő

Szerkesztette: Boldizsárné Kovács Gizella

Illusztráció: Megyeri Katalin

Borítóterv: Megyeri Katalin illusztrációjának felhasználásával Slezák Ilona és Bánáti János készítette

© Oktatási Hivatal, 2022

ISBN 978-963-436-417-7

Oktatási Hivatal

1055 Budapest, Szalay utca 10–14.

Telefon: (+36–1) 374–2100

E-mail: tankonyv@oh.gov.hu

A kiadásért felel: Brassói Sándor elnök

Raktári szám: OH-MNY04MA/I

Tankönyvkiadási osztályvezető: Horváth Zoltán Ákos

Műszaki szerkesztő: Karácsony Orsolya

Grafikai szerkesztő: Slezák Ilona

Utánnyomásra előkészítette: Sándor Csilla

Nyomdai előkészítés: Fehér Angéla

Terjedelem: 12,36 (A/5) ív • tömeg: 274 gramm

1. kiadás, 2024

Ez a tankönyv a Széchenyi 2020 Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program EFOP–3.2.2–VEKOP–15–2016–00001. számú, „A köznevelés tartalmi szabályozóinak megfelelő tankönyvek, taneszközök fejlesztése és digitális tartalomfejlesztés” című projektje keretében készült. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Gyártás: Könyvtárellátó Nonprofit Kft.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

„A magyar nyelv olyan, mint egy hangszer:
aki játszani akar rajta, annak minden áldott nap
gyakorolnia kell.”

Lénárd Sándor

Kedves Kisdiák!

Negyedikes lettél. Ebben a tanévben folytatod az elmúlt tanévekben elkezdett anyanyelvi ismereteid tanulását, rendszerezését. Gyakorlással bővíted tudásodat a hangokról, betűkről, szavakról, mondatokról és a szövegről. Biztosabbá válik a helyesírásod, bátrabban fogsz hozzá a szövegalkotáshoz.

Negyedikesként nagy a felelősséged, mert lezárod az alsó tagozatos tanulmányaidat. Tőled függ, mennyire alapos az a tudás, amit magaddal viszel a felső tagozatra!

Készülj fel erre az izgalmas kalandozásra!

További gyakorlófeladatokat találsz a Nemzeti Köznevelési Portálon.

a tananyagfejlesztők

1. Melyik szöveg, melyik nem? Tegyéél ✓-t a szövegek után!

- a) Peti kutyasétáltatáshoz készül. Rácsatolja a nyakörvet a kutyája nyakára. Mindketten örömmel indulnak a parkba.
- b) Elhatároztuk, hogy a jövő héten is elmegyünk. Megnéztünk egy izgalmas kalandfilmet. Tegnap a barátommal moziba voltam.
- c) Gergő naponta három kilométert fut. Ő képviseli az iskolát a városi futóbajnokságon. Minden esélye megvan a győzelemre.
- d) Gyorsan és szakszerűen megjavította. Elvittem a szerelőhöz. Leesett a biciklim lánc.
- d) Sára minden este rendbe teszi a tolltartóját. Megvizsgálja a ceruzái hegyét. Kihegyezi a tompa ceruzáit.
- e) Egy óra múlva elkészül a finom palacsinta. Lisztet, tojást, tejet vesz elő. Viki palacsintát süt.

2. Mi segített az 1. feladat megoldásában? Húzd alá az állítások közül!

- a) A szöveg mondatai összefüggnek egymással.
- b) Minden mondat ugyanarról a témáról szól.
- c) Minden mondat nagybetűvel kezdődik.
- d) Minden mondat végére írásjel került.
- e) A mondatok időrendben követik egymást.

3. Alakítsd át szöveggé az 1. feladatból azokat, amelyeket nem tartottál szövegnek!

4. Egészítsd ki a hiányos szövegeket a halmaz mondataiból!

Villámgyorsan nekilátott eltüntetni a víz nyomait.
A gyerekek fát ültetnek.
Az edzésen sokat gyakorolták a kosárra dobást.

a) _____

A kiásott gödrökbe beleállítják a facsemetéket. Alaposan megöntözik az elültetett fácskákat.

b) Hugó nyitva felejtette a csapot a fürdőszobában. Amikor hazaért, már az előszobában is állt a víz. _____

c) Az iskola kosárlabdacsapata az első mérkőzésére készült. _____

Fölényes győzelmet arattak.

5. Válogasd szét a két meserészlet mondatait! Másold le mindkettőt!

Elmentek a királyi kastélyba. – Engedj utamra, vissza a gyerekeimhez, jó uram. Éhesek, fáznak szegény árváim. Bizony ott is annyi egér szaladgált, hogy mozdulni sem lehetett tőlük. Még az asztalon is futkároztak. Tán már farkasok ólálkodnak földbevájt kunyhónk körül.

1. szöveg:

2. szöveg:

1. Alkoss mondatokat a szavak felhasználásával!

nagyurakkal, Mátyás, országot, király, az, Egyszer, járta

öreg, Megszólított, embert, egy

valamikor, öreg, a, volt, katonája, Az

esztendők, megismerte, Mátyás, múlva, is, király

a) Válaszolj aláhúzással a kérdésekre!

Hogyan kezdted a mondatokat?

kis kezdőbetűvel

nagy kezdőbetűvel

nem írtam kezdőbetűt

Milyen írásjellel fejezted be a mondatokat?

kérdőjelet írtam

pontot tettem

felkiáltójelet használtam

Miért választottad az írásjelek közül a pontot?

érzéseimet fejeztem ki

közöltem valamit

érdeklődtem valami felől

b) Olvasd fel a mondatvégi írásjeleknek megfelelő hanglejtéssel az általad írt mondatokat! Keretezd be az igaz állítást!

A négy mondat összefüggő szöveget alkot.

A mondatok nem egy témáról szólnak.

A szöveg minden mondata érdeklődést fejez ki.

A szöveg minden mondata közlés, kijelentés.

A szöveg mondatai közölnek egy eseménysort.

Minden mondat végére felkiáltójelet tettem.

Minden mondat végére pontot tettem.

2. Kösd össze a szavakat az írásjelekkel!

megállapítás tudakozódás óhaj tiltás érdeklődés

kijelentés

•

?

!

meglepődés

fájdalom

kívánság

felszólítás

öröm

kérés

3. Írd a mondatok után, mit fejeznek ki! A 2. feladat szavaiból válogass!

- Hol találom a könyvtárat?
- Gyere, menjünk együtt!
- Te is a könyvtárba indultál?
- Egy kalandregényt szeretnék kölcsönözni.
- Remek ízlésed van!
- Utána mit fogsz csinálni?
- Kosárlabdaedzésem lesz.
- Én is szeretem a labdajátékokat!
- Próbáld ki velünk a kosarazást!
- Bárcsak megengedné az edződ!

4. Olvassátok el a mondatokat az írásjeleknek megfelelő hanglejtéssel!

- Holnap lesz a születésnapod.
- Holnap lesz a születésnapod?
- Csodás, holnap lesz a születésnapod!
- Bárcsak holnap lenne a születésnapod!
- Ünnepeljük meg holnap a születésnapodat!

5. Tegyéél ✓-t a helyes állítás után!

A mondatvégi írásjel nem befolyásolja a mondat hanglejtését.

A mondatvégi írásjel határozza meg a mondat hangsúlyt, hanglejtést.

1. Írd az állítások után a mondatfajták írásjelét és rövidítését!

kj (kijelentő) **kr** (kérdő) **fk** (felkiáltó) **fsz** (felszólító) **óh** (óhajtó)

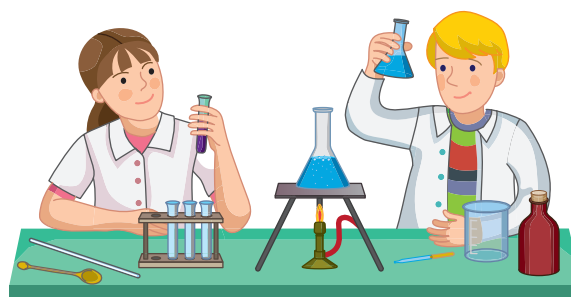
Megtudakolom a témát.		Óhajomat fejezem ki.	
Közlöm a véleményemet.		Érdeklődöm a programról.	
Fájdalmamban felkiáltok.		Kívánságot fogalmazok meg.	
A vágyaimat szavakba öntöm.		Megállapítom a szabályt.	
Segítségért fordulok hozzá.		Ijedten válaszolok.	
Örömben kiáltok fel.		Megtiltom a rendbontást.	

2. Kösd a mondatokat a mondat fajtájához!

Átszaladt az úton egy mókus!	• kijelentő	• Olvastam egy jó könyvet.
Bár megbarátkozna velem!	• kérdő	• Kanyarodj jobbra!
Mi lesz ma az ebéd?	• felkiáltó	• Bár én is elmehetnék veletek!
Fel tudok mászni a kötélre!	• felszólító	• Légy szíves, add ide az ollót!
Hallgasd a csendet!	• óhajtó	• Megtanultad-e a verset?

3. Alkoss mondatokat a képről az utasításoknak megfelelően!

- Közölj valamit a képről a társadnak!
- Kérdezz a kísérlet eredményéről!
- Kiálts fel meglepetésedben!
- Kérj segítséget a társadtól!
- Fejezd ki egy kívánságodat!

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

4. Alakítsd át a mondatokat a minta alapján! Állapítsd meg, és írd a keretbe a mondafajtát!

kijelentő

kérdő

felkiáltó

felszólító

óhajtó

a)

--	--

Zenét hallgatsz.

Hallgasd a zenét!

Színházba jársz.

Gyalogolj sokat!

Követed a szabályokat.

Olvass mindennap!

Kedveled a rajzot.

b)

--	--

Megnézzük a kiállítást.

Bárcsak megnéznénk a kiállítást!

Úszni megyünk.

Holnap túrázunk.

Bár megkapnám a biciklit!

Csak sütné a nap délután!

Bárcsak látnám a daruvonulást!

c) Másold le a mondatokból az eseményt kifejező szavakat a minta szerint!

hallgatsz – hallgasd

jársz – járj

megnézzük – megnéznénk

megyünk – mennénk

1. Alakítsd át a mondatokat a minta alapján! Állapítsd meg, és írd a keretbe a mondafajtát!

kijelentő

kérdő

felkiáltó

felszólító

óhajtó

a)

--	--

Meglocsolod a virágokat?

Locsold meg a virágokat!

Megjavítod a biciklimet?

Ragaszd fel a matricát!

Elviszed a kutyát sétálni?

Kezdd el az éneket!

Felszeded a szemetet?

b)

--	--

Berakod a ruhádat a szekrénybe?

Csak beraknád a ruhádat a szekrénybe!

Elmegyünk moziba?

Kivisszük a labdát?

Bár ideadnád a tolladat!

Bárcsak jönne anyu!

Csak hazaérnénk vacsorára!

c) Másold le az a) és b) feladat mondataiból a cselekvést kifejező szavakat a minta szerint!

meglocsolod – locsold meg

megjavítod – javítsd meg

berakod – beraknád

elmegyünk – elmennénk

2. Alakítsd át a mondatokat a minta alapján! Állapítsd meg, és írd a keretbe a mondafajtát!

kijelentő

kérdő

felkiáltó

felszólító

óhajtó

a)

--	--

Megünneplitek a névnapodat.

Megünneplitek-e a névnapodat?

Elolvason a feladatot.

Odafigyelsz-e az órán?

Berakjátok a barackot.

Felmosod-e a konyhát?

Hazaviszed a dolgozatot.

b)

--	--

Megkapom a társasjátékot?

Hurrá, megkapom a társasjátékot!

Hazakísérjük Petit?

Elültetjük a virágokat?

Kifestjük a szobámat!

Jaj, leejtettem a tányért!

Csak hazaélnénk vacsorára!

c) Másold le az a) és b) feladat mondataiból a cselekvést kifejező szavakat a minta szerint!

megünneplitek – megünneplitek-e

elolvasod – elolvasod-e

megkapom – megkapom

hazakísérjük – hazakísérjük

1. Alakítsd át a kijelentő mondatokat kérdő mondatokká a kérdőszavak valamelyikével! (Hol? Mikor? Mit? Milyen? Hogyan? Kivel? Merre? Meddig?) Segít a minta! Mindegyik kijelentéshez legalább három kérdést írd!

A lányok táncolnak.

Hol táncolnak a lányok?

Kivel táncolnak a lányok?

Mikor táncolnak a lányok?

A virág elhervad.

Az erdő színesedik.

A gyümölcs érik.

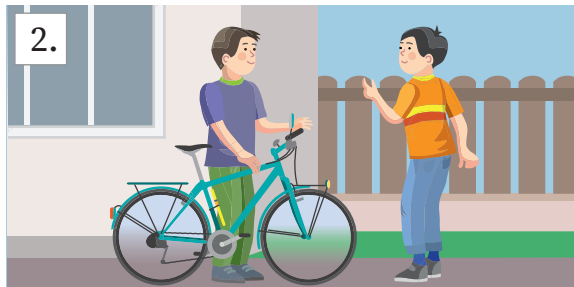
2. Pótold a mondatvégi írásjeleket! Olvasd el a padtársaddal a párbeszédet!

- Pszt, maradj csendben___
- Hallottál valamit___
- Valami motoszkál a kert végében___
- Bárcsak egy süni lenne___
- Hozd a zseblámpát___
- Hű, de aranyos___
- Vigyázz vele___
- Menj csak az utadra___

3. Milyen helyzetben beszélgethetnek a gyerekek? Írd le az ötleteidet!

4. Kösd össze a kérdést a rá válaszoló kijelentéssel! Írd a képek számát a hozzá tartozó párbeszéd mondataihoz!

- ___ Szereted a hangszeres zenét? •
- ___ Van biciklid? •
- ___ Merre jártál már vele? •
- ___ Tudsz is rajta játszani? •
- ___ Van hozzá kerékpáros sisakod? •
- ___ Szerinted meg tudnám tanulni? •

- Már második éve gitározom.
- Nélküle nem is indulok el.
- Ha szorgalmas vagy, biztosan.
- Igen, a gitár a kedvencem.
- Nemrég kaptam egy biciklit.
- A Tisza-tónál voltam vele.

Olvasd fel a padtársaddal a párbeszégeket! Tegyél ✓-t az igaz állítások után!

A párbeszéd formája kérdés és válasz.

A kérdő mondat érdeklődést, tudakozódást fejez ki.

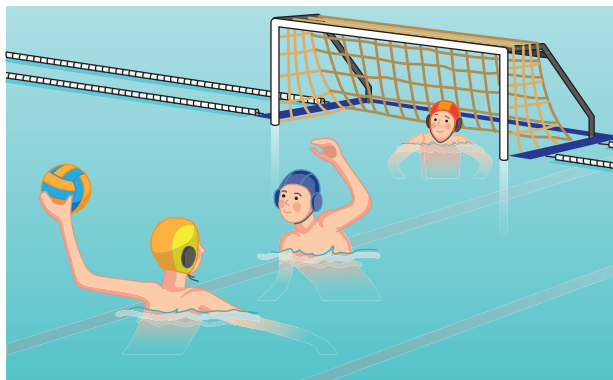
A kérdésekkel mindig kijelentünk, közlünk valamit.

A kérdő mondat végére kérdőjelet teszünk.

A kérdő mondat végére pontot teszünk.

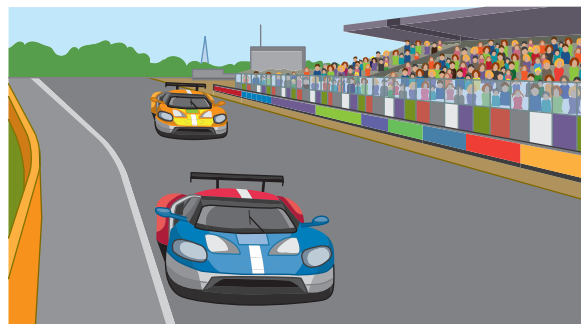
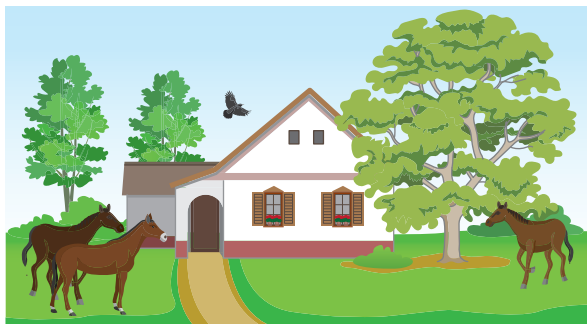

5. Számozással állítsd sorrendbe a képhez tartozó párbeszédet! Olvasd fel a padtársadnak!

- Elmehetek szurkolni?
- Volt már mérkőzések?
- Tegnap edzésen voltam.
- Az nagyszerű volna!
- Holnap lesz az első.
- Bekerültél a kezdő csapatba?
- Igen, beválasztott az edzőm.

1. Írj a képekről kérdéseket, majd válaszolj rá! Alkalmazz különböző mondatfajtát a válaszokhoz!

Példa: Kérdés: Apa, meghívhatom a barátomat a tanyánkra?
Válasz: Hívd meg bátran!

1. Kérdés: _____

Válasz: _____

1. Kérdés: _____

Válasz: _____

2. Kérdés: _____

Válasz: _____

2. Kérdés: _____

Válasz: _____

2. Húzd alá a mondathalmazból a megfelelő válaszokat a kérdésekre! Írd a kérdések mellé!

Én nem pakoltam el. A kedvencem! Biztosan Gabinál van.
Az jó lenne! Szeretném elolvasni! Sok időm van. Nem vettem észre.
Kakaót és lekvárt is. Holnap is megenném! Legközelebb azt teszem!

– Anyu, hova tetted a könyvemet? _____

– Akkor ki vette el? _____

– Gabi, nálad van a könyvem? _____

– Nem láttad benne a könyvjelzőt? _____

– Miért nem tőlem kérted? _____

a) Írd le a kimaradt válaszokat! Fogalmazz meg hozzájuk kérdést!

Kérdés: _____

Válasz: _____

Kérdés: _____

Válasz: _____

Kérdés: _____

Válasz: _____

Kérdés: _____

Válasz: _____

Kérdés: _____

Válasz: _____

b) Olvasd fel a padoszomszédoddal a párbeszédet! Figyelj a mondatvégi írásjeleknek megfelelő hanglejtésre!

3. Tegyé fel kérdést, hogy az aláhúzott szó legyen a válasz!

példa: Egy májusi vasárnap délelőtt verebek ültek sorban a háztetőn.

kérdés: Mik ültek a háztetőn?

válasz: verebek

Egy májusi vasárnap délelőtt verebek ültek sorban a háztetőn.

kérdés: _____

Egy májusi vasárnap délelőtt verebek ültek sorban a háztetőn.

kérdés: _____

Egy májusi vasárnap délelőtt verebek ültek sorban a háztetőn.

kérdés: _____

Egy májusi vasárnap délelőtt verebek ültek sorban a háztetőn.

kérdés: _____

Egy májusi vasárnap délelőtt verebek ültek sorban a háztetőn.

kérdés: _____

1. **Egészítsd ki a mondatokat a megadott szavak toldalékos alakjával!**

Laci megbeszélte _____, hogy _____ fognak írni.
Radó napló

Elsősorban a _____ szülő _____ szerepelnek
család történet

majd a _____. Olyan _____ számolnak
napló események

be, ami _____ megtörtént. Ha _____ lesznek, jókat
való öreg

derülhetnek a régi _____. Radó jó _____
emlékek választás

bizonyult, mert neki van a leggazdagabb szókinca az _____.
osztály

a) Olvasd fel a kiegészített szöveget! Ügyelj a helyes hanglejtésre!

b) Te milyen családi történetet írnál a naplódban? Mondd el!

2. **Írd a keretben levő szavakat a vonalakra a kérdőszavak segítségével!**

családnak este parkba otthagyták eső Faragóék
mecsajnálták erővel lakásba nehezebb család szórakozott

A Faragó _____ folyton útban volt a filodendron.
(kinek?)

Eldöntötték, hogy _____ leviszik a _____. Amikor
(mikor?) (hová?)

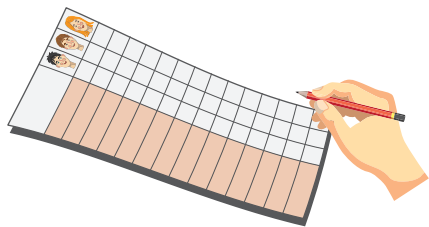
_____, elkezdett szakadni az _____.
(mit csináltak?) (mi?) (kik?)

nagyon _____ Filut. Ezért közös _____.
(mit csináltak?) (mivel?)

visszacipelték a _____. Visszafelé sokkal _____ volt,
(hová?) (milyen?)

mint odafelé. De az egész _____ nagyon jól _____.
(ki?) (mit csináltak?)

3. A gyerekek a felkiáltójeles mondatok felismeréséből versenyeznek. Döntsd el, ki lett a győztes! Tegyel **✓**-t!

Zalán

Gábor

Luca

	Zalán	Gábor	Luca
Holnap kezdődnek a várjátékok!	felkiáltó	felszólító	felkiáltó
Menjünk el mi is!	felszólító	felszólító	felszólító
Vedd meg a jegyeket!	óhajtó	felszólító	felszólító
Ne maradj le tőlünk!	felszólító	felszólító	felszólító
De sokan vannak!	felkiáltó	felkiáltó	felkiáltó
Bár előre mehetnének!	felkiáltó	óhajtó	óhajtó
Ott vannak az íjászok!	felkiáltó	felkiáltó	felkiáltó
Szeretnék én is íjászodni!	óhajtó	óhajtó	óhajtó
Próbáljuk ki mi is!	felszólító	felszólító	felszólító
Hurrá, sikerült a célba találnom!	felkiáltó	felkiáltó	felkiáltó
Mekkora hangja van az ágyúnak!	felkiáltó	felszólító	felszólító
Nézzük meg a vívást is!	felszólító	felszólító	felszólító
Itt meg fakardot lehet kapni!	felkiáltó	felkiáltó	felkiáltó
Bárcsak máskor is eljönnénk!	óhajtó	óhajtó	óhajtó

A mondatfelismerés legjobbja: _____

4. Másold le azokat a mondatokat, amelynek felismerésében hibáztak a gyerekek!

5. Melyik állítás igaz rád? Húzd alá!

Biztosan felismerem a tanult mondatfajtákat.

A biztos tudáshoz még szükségem van gyakorlásra.

1. Csoportosíts a minta szerint! Húzd át a szóhalmazban, amit már leírtál!

fürtös szüretel szőlő hatszáz sok színes ötven
 nagyszemű dézsa hamvas prés édes néhány
 leszed érik cipel must puttony tizenkettő présel

szőlő	fürtös	hatszáz	szüretel

a) Nevezd meg a csoportokat! Írd a szócsoportok fölé a választott kifejezést!

megnevezés	tulajdonság	mennyiség	cselekvés
------------	-------------	-----------	-----------

b) Válassz egy-egy kérdést minden oszlophoz! Írd a csoportok alá!

Milyen?	Mit csinál?	Ki? Mi?	Hány? Mennyi?
---------	-------------	---------	---------------

2. Melyik szó nem illik a sorba? Húzd át!

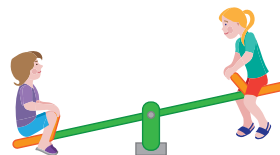
- A múzeum, szobor, múmia, képtár, épül, kerámia, ékszer _____
- B halvány, színes, fényes, tíz, látványos, régi, értékes _____
- C kevés, száz, ezer, sok, néhány, törékeny, millió, kettő _____
- D sétál, keres, elmesél, vezet, megcsodál, láda, bemutat _____

a) Írd a szósorok utáni vonalra az áthúzott szavakhoz tartozó kérdést!

b) Írd az állítások után a megfelelő szósor betűjelét!

1. A szavak mindegyike mennyiséget jelöl. _____
2. A szavak a Milyen? kérdésre válaszolnak. _____
3. A szósor minden eleme cselekvést jelentő szó. _____
4. A szavak mindegyike valaminek a neve. _____

3. Mit látsz a képeken! Írd le!

a) Mindegyikhez írd egy tulajdonságot!

b) Mindegyikhez írd egy mennyiséget!

c) Mindegyikhez írd egy cselekvést!

4. Emlékszel? Olvasd el!

A valakinek vagy valaminek a nevét jelentő szavakkal (főnév) élőlényeket, tárgyakat, gondolati dolgokat nevezünk meg.

5. Csoportosítsd a valakinek, valaminek a nevét jelentő szavakat!

delfin boldogság füzet szeretet kutya egészség autó felnőtt barátság
gyerek szekrény igazság asztal pipacs pohár gondolat kanál tölgyfa

élőlények neve	tárgyak neve	gondolati dolgok neve

A KÖZÖS NEVEK (KÖZNÉV) TÖBBES SZÁMA

1. Egy vagy több? Csoportosítsd a szavakat a kérdések segítségével!

tanító kutató növény évek tollak állat költők bácsi
 könyv apukák padok mérnök írók képek jármű
 anya tanárok asztal testvér dalok fiúk lányok ház

Ki?	Kik?	Mi?	Mik?

2. Mit tapasztalsz? Tegyel ✓-t a helyes megállapítások után!

A Ki? Mi? kérdésekre válaszoló szavak egy dolgot jelölnek.

A Ki? Mi? kérdésekre válaszoló szavak több dolgot jelölnek.

A Kik? Mik? kérdésekre válaszoló szavak egy dolgot jelölnek.

A Kik? Mik? kérdésekre válaszoló szavak több dolgot jelölnek.

A Kik? Mik? kérdésekre válaszoló szavak -k betűre végződnek.

A Ki? Mi? kérdésekre válaszoló szavak -k betűre végződnek.

3. Alakítsd át a szavakat a minta szerint! Színessel írd át a -k betűt!

egy dolog	több dolog	egy dolog	több dolog
bácsi	bácsik	ablak	ablakok
ajtó		kép	
póló		állat	
tető		hal	
mozi		szék	
felhő		újság	
manó		könyv	

4. Húzd alá a több dolgot jelölő szavakat!

pók erdők bank cikk rétek diák játék zsákok
fazék elnök ollók boltok emlék fazék könyvek
fiúk hurok alak kertek ének butik

a) Húzd alá az igaz állításokat!

A szóhalmazban az egy dolgot jelölő szavak -k betűre végződnek.

Csak a több dolgot jelentő szavak végződnek -k betűre.

Minden szó -k betűre végződik.

Vannak olyan szavak, amelyekben a -k többes számot jelöl.

b) Másold le az aláhúzott szavakat! Jelöld a szótőt és a toldalékot!

erdő|k _____

5. Folytasd az átalakítást! Írd be a hiányzó szavakat! Színessel írd át a -k toldalékot!

egy dolog	több dolog	egy dolog	több dolog
liba	libák	kosár	kosarak
héja		veréb	
ürge		madár	
füge		cserép	

a) Mit tapasztalsz? Tegyel \checkmark -t a helyes megállapítások után!

A -k toldalék hatására a szótőnél megváltozik a magánhangzó hossza.

A -k toldalék hatására a szótőnél nem változik a magánhangzó hossza.

b) Figyeld meg a következő feladatokban is! Számold be tapasztalataidról!

6. Tedd többes számba a szavakat! Írd le a szópárokat a füzetbe! (ló – lovak)

tó, fű, cső, tő, kéz, kő, nyár, úr, út, víz, tél, híd, rúd, nyúl, nyíl

1. Emlékszel? Olvasd el!

Valakinek vagy valaminek a közös neve a köznév. Kis kezdőbetűvel írjuk. Valakinek vagy valaminek a saját neve a tulajdonnév. Mindig nagy kezdőbetűvel írjuk.

2. Pótold a szavak hiányzó kezdőbetűit!

a/A ___sztal ___nna ___ladár ___blak ___jtó ___ttila ___ndrás

cs/Cs ___aba ___enge ___okoládé ___ongor ___erép ___eresznye

f/F ___agylalt ___iú ___anni ___erenc ___ruzsi ___elhő ___ül

l/L ___evente ___apát ___ujza ___encse ___ívia ___ó ___epke

r/R ___óka ___óbert ___áhel ___ecept ___epülőgép ___igó ___ovar

t/T ___amás ___églá ___ehén ___amara ___ibor ___ej ___itkár

3. Keresd meg a saját nevek (tulajdonnevek) helyét! Válogass a szóhalmazból! Írd a megfelelő közös név (köznév) alá!

Duna Zsombor Balti-tenger Belgium Brumi Balaton
Miskolc Kamilla Kékes Bundás Baradla-barlang Cirmi

fiú

lány

kutya

medve

macska

ország

város

tenger

folyó

tó

hegy

barlang

4. Egészítsd ki a táblázatot a megfelelő szavakkal!

fiú	Endre
lány	
költő	
	Rex
róka	
	Hápi

ország	Magyarország
város	
falu	
	Bükk
	Tisza
	Fertő

Mi igaz a táblázatba írt szavakra? Tegyél az igaz állítások után -ot!

A táblázat szavait nagy kezdőbetűvel írjuk.

A közös neveket kis kezdőbetűvel írjuk.

A táblázat minden szava közös név vagy saját név.

Minden szót kis kezdőbetűvel írunk.

A saját neveket nagy kezdőbetűvel írjuk.

5. Pótold a költők nevének hiányzó betűit! Írd le a teljes nevüket betűrendben!

___abó ___őrinc _____

___uda ___erenc _____

___ilági ___omokos _____

___omhányi ___ózsef _____

___ormos ___stván _____

6. Másold le a neveket a megfelelő helyre!

Kocsis Orsolya Nagy Varga Emma Szabó Tímár Anna Kincses

vezetéknév

utónév (keresztnev)

1. Emlékszel? Olvasd el!

A saját nevet (*tulajdonnevet*) mindig nagy kezdőbetűvel írjuk.
A személynév, állatnév, a földrajzi név (*ország, város, falu, folyó, hegy, hegység, tó, tenger stb.*) is saját név. Mindegyiket nagy kezdőbetűvel írjuk.

2. Olvasd el a szöveget! Húzd alá a földrajzi neveket!

Magyarországon a Dunántúl is bővelkedik látnivalókban. Téli is érdemes ellátogatni a Balatonhoz. Induljunk el egy varázslatos tájra, a Kis-Balaton környékére! Itt született meg a Diás-szigeten Fekete István Vuk című regénye is. Egy izgalmas téli vízitúra helyszíne lehet a Hévíz-patak. Innen indul a túra és egészen a Kis-Balatonig tart. A Kányavári-sziget e szépséges táj rejtett kincse.

a) Másold le csoportosítva az aláhúzott földrajzi neveket!

egybeírt földrajzi nevek: _____

kötőjellel írt földrajzi nevek: _____

b) Igaz (I) vagy hamis (H)? Írd a megfelelő betűt az állítások után!

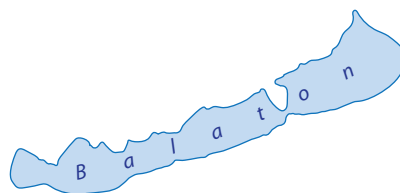
A szövegben öt egybeírt földrajzi név van. ____

Minden földrajzi szót kötőjel nélkül írunk. ____

Az ország nevét egy szóba írjuk. ____

Nem szerepeltek településnevek a szövegben. ____

A földrajzi nevekben a sziget, patak szót kötőjellel írjuk. ____

3. Számozással sorold betűrendbe a Balaton környéki településeket! Másold le betűrendben a füzetedbe!

___ Balatonfenyves ___ Balatonvilágos ___ Balatonfüred ___ Balatonszemes

___ Balatonaliga ___ Balatonföldvár ___ Balatonszabadi ___ Balatonkeresztúr

4. **Összekeveredtek a településnevek elemei. Segít a kezdőbetű! Javítsd ki! Másold le betűrendben!**

___ kereszt Bükk szent ___ kun fél háza egy Kis ___ hely Tóth szerda
___ vásár mező hely Hód ___ Mátra mind szent ___ lóránt háza Bakta

5. **Állítsd betűrendbe számozással a vármegyék nevét!**

___ Vas vármegye ___ Bács-Kiskun vármegye ___ Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye
___ Győr-Moson-Sopron vármegye ___ Nógrád vármegye ___ Hajdú-Bihar vármegye
___ Jász-Nagykun-Szolnok vármegye ___ Tolna vármegye ___ Somogy vármegye

a) **Másold le a sorba rendezett vármegyéket! Figyelj a helyesírásukra!**

b) **Igaz (I) vagy hamis (H)? Írd a megfelelő betűt az állítások után!**

A vármegyék nevét nagy kezdőbetűvel írjuk. ___

A többelemű vármegyeneveknek csak az első tagját kezdjük nagybetűvel. ___

A többelemű vármegyeneveket kötőjellel kapcsoljuk egymáshoz. ___

A vármegye szót is nagy kezdőbetűvel írjuk. ___

A vármegye szót kötőjel nélkül, kis kezdőbetűvel kapcsoljuk a vármegye névéhez. ___

6. **Írj a táblázatba földrajzi és személyneveket a megadott betűkkel!**

	ország	város	fiú	lány
E				
K				
G				
L				
Z				

1. Figyeld meg az intézménynevek és a közösségi helyek tulajdonnevének helyesírását!

Alföldi Nyomda, Liszt Ferenc repülőtér, Országház, Kossuth Lajos Gimnázium, Országos Széchényi Könyvtár, Belügyminisztérium, Tabán mozi, Magyar Tudományos Akadémia, Keleti pályaudvar, Csokonai étterem, Kedves cukrászda, Nemzeti Színház, Gellért fürdő

a) Igaz (I) vagy hamis (H)? Írd az állítások után a megfelelő betűt!

Az intézménynevek több elemből is állhatnak. ____

Minden elemet nagy kezdőbetűvel írunk. ____

A közösségi helyek tulajdonnevében a fürdő, étterem, cukrászda, mozi, pályaudvar stb. elemeket kis kezdőbetűvel írjuk. ____

Az intézménynevek nem állhatnak egy elemből. ____

Vannak egyelemű intézménynevek. ____

b) Másold le az intézményneveket csoportosítva!

1. Egy elemből áll: _____

2. Több elemből áll: _____

3. Minden eleme nagy kezdőbetűs: _____

2. Karikázd be a helyes formát!

Magyar Nemzeti Galéria

Pénzügy Minisztérium

Alföldi Nyomda

Magyar Nemzeti galéria

Pénzügyminisztérium

alföldi Nyomda

Csokonai Étterem

Magyar Tudományos Akadémia

országház

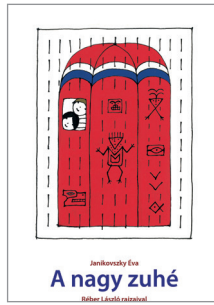
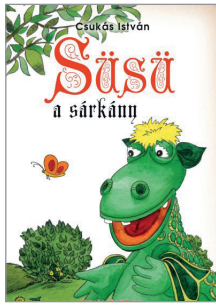
Csokonai étterem

magyar tudományos akadémia

Országház

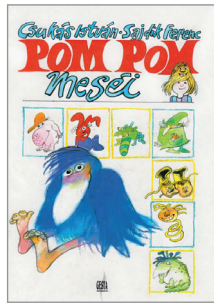
A tulajdonnevek csoportosítása 3.: Címek

1. Számozással állítsd betűrendbe a könyveket a címük szerint!

Írd le a betűrendbe állított könyvcímeket!

2. Számozással állítsd betűrendbe a könyveket a szerzőjük szerint!

Írd le a betűrendbe állított szerzők nevét!

Tegyél ✓-t az igaz állítás után!

A könyvek címén belül csak a tulajdonnevet írjuk nagy kezdőbetűvel.

A könyvcímek kezdőbetűjét nagybetűvel írjuk.

1. Olvasd el!

A könyvcímek is tulajdonnevek. A könyvcímekben csak az első szót és a tulajdonnevet írjuk nagy kezdőbetűvel. Nemcsak a könyvek címét kezdjük nagybetűvel, hanem a filmekét, műsorokét, versekét, festményekét, szobrokét, zeneműveket is. A címek végére nem teszünk pontot, de a kérdőjelet vagy a felkiáltójelet ki kell tenni!

2. Írj le néhány mesecímet a Szövegről szövegre című könyvedből!

3. Írd le annak a filmnek a címét, amit legutóbb a moziban láttál!

4. Írd le, milyen szobrok láthatók a lakóhelyeden vagy a környékén! Írd le a szobrok neve mellé az alkotójuk nevét is!

5. Kösd össze a művet a szerzővel!

Szabó Lőrinc

Szinetár György

Verbőczy Antal

• Ősz

• Kíváncsiság

• Szeptemberi csengetés

6. Ismered az alábbi szereplőket? Írd a vonalra, melyik könyvben olvastál róluk! Írd a címek mellé a szerzők nevét is!

Emil bácsi _____

Bab Berci _____

Szabó Zsuzsi _____

Radó _____

Simonék _____

7. Húzd alá sárgával a közneveket, kékkel a tulajdonneveket!

személy, Lázár Ervin, intézmény, gondolat, Budapest, állat, Nyugati pályaudvar, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye, folyó, Bab Berci kalandjai, Apolló mozi, Vuk, élőlény, Nemzeti Múzeum, hegység, Velencei-tó, könyvtár, fiú, Baranya vármegye, Kutyafulűek, ország, Kölcsey Ferenc Általános Iskola, lány, Kisvirág cukrászda

8. Karikázd be a helyes formát! Megoldásaidat ellenőrizd az előző oldalak alapján!

<u>Szépművészeti múzeum</u>	<u>Bács-Kiskun vármegye</u>	<u>Kányavári-sziget</u>
Szépművészeti Múzeum	Bács-Kiskun Vármegye	Kányavári-Sziget
<u>Liszt Ferenc Repülőtér</u>	<u>Gyere haza, Mikkamakka!</u>	<u>Kis-Balaton</u>
Liszt Ferenc repülőtér	Gyere Haza, Mikkamakka!	Kis-balaton
<u>Országos Széchényi Könyvtár</u>	<u>Hajdú-Bihar vármegye</u>	<u>A nagy zuhé</u>
Országos széchényi könyvtár	Hajdú-Bihar vármegye	A Nagy Zuhé

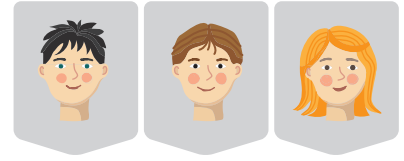
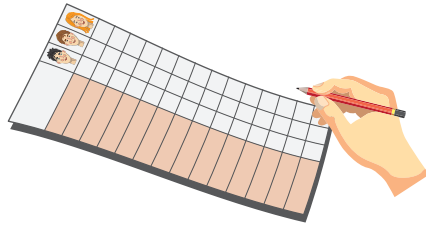
9. Húzd alá a szövegben a tulajdonneveket!

Budapest, hazánk fővárosa, Pest vármegyében van. A Duna két részre osztja. A budai oldalon a Gellért-hegy, tőle nem messze a Várhegy emelkedik. Lapos tetején van a Várnegyed, amelynek legrégebbi műemléke a Mátyás-templom. Mögötte a Halászbástya építménye néz le a Dunára. Budáról hidak vezetnek át Pestre. A pesti oldalon, a Duna-parton áll az Országház épülete. A belvárosból az Andrassy út vezet a Városliget felé. Legfőbb látnivalója a Magyar Állami Operaház. Az út a Hősök terébe torkollik. A téren áll a Szépművészeti Múzeum.

a) Javítsd a szöveg segítségével a hibás földrajzi neveket! Másold le helyesen a füzetbe!

Buda Pest, Pest Vármegye, Duna, Gellért hegy, Buda, Vár-hegy, Pest, Duna part, Andrassy-út, Városliget, Hősök-tere, Vár-negyed

10. A gyerekek a tulajdonnevek helyesírásából versenyeznek. Döntsd el, ki dolgozott ügyesebben! Karikázd be a hibás szóalak számát!

1.	2.	Zalán	Gábor	Luca
Velencei-tó	Velencei tó	1	1	1
Kisbalaton	Kis-Balaton	1	2	2
Hajdú-Bihar vármegye	Hajdú Bihar vármegye	1	1	2
Baranya-vármegye	Baranya vármegye	2	2	2
Hévíz-patak	Hévízpatak	1	2	1
Balatonfüred	Balaton Füred	1	1	1
Szépművészeti múzeum	Szépművészeti Múzeum	1	2	2
Gellért fürdő	Gellért Fürdő	1	1	1
Országház	Ország-ház	1	1	1
Móra kiadó	Móra Kiadó	1	1	2
Nemzeti-színház	Nemzeti Színház	2	2	2
Csokonai étterem	Csokonai-Étterem	1	2	2
Alföldi Nyomda	Alföldi-nyomda	1	1	1
Szeleburdi család	Szeleburdi Család	2	1	1
Süsü, a Sárkány	Süsü, a sárkány	2	2	2

A legügyesebb nyelvész: _____

11. Másold le helyesen a hibásan írt tulajdonneveket!

1. Egészítsd ki a szöveget! A zárójelben található szavak közül válassz!

Együtt indultunk _____ az _____.
 (Dani, Danival) (uszoda, uszodába)

A _____ váltottunk. Az _____
 pénztár, pénztárnál jegy, jegyet (öltöző, öltözőben)

átvettük az _____. A _____ találkoztunk
 (úszónadrág, úszónadrágot) (medence, medencénél)

az _____ a többi _____. Ők újságolták, hogy
 (osztály, osztályból) (fiú, fiúval)

az _____ azt hallották, ma a vízilabdások tartanak _____
 edző, edzőtől (bemutató, bemutatót)

az _____. _____ vártunk a _____.
 (uszoda, uszodában) (Öröm, Örömmel) (mérkőzés, mérkőzésre)

a) Miért választottad mindig a második szót? Indokold meg!

b) Álló egyenessel válaszd le a szavakhoz kapcsolt toldalékot!

Dani|val, uszodába, pénztárnál, jegyet, öltözőben, úszónadrágot, medencénél, osztályból, fiúval, edzőtől, bemutatót, uszodában, örömmel, mérkőzésre

2. Emlékszel? Olvasd el!

Az **uszoda, Dani, pénztár, jegy, öltöző, úszónadrág, medence, osztály, fiú, edző, bemutató, uszoda, öröm, mérkőzés** szavakhoz nem kapcsolódik toldalék. Az ilyen szavakat szótőnek nevezzük. A szótőhöz a mondatban **toldalékok** járulnak. Csak így lesz pontosan érthető a mondat.

3. Húzd alá az igaz állításokat!

- Szótőnek nevezzük a toldalék nélküli szavakat.
- Szótőnek nevezzük a toldalékos szavakat.
- A toldalék önmagában is egy szó.
- A toldalék mindig a szótőhöz kapcsolódik.
- A toldalék pontosítja a szó jelentését.

uszoda
 uszodát uszodáról
 uszodában
 uszodába uszodából

4. Bontsd a szavakat szótőre és toldalékra a minta segítségével!

toldalékolt szó	szótő	toldalék
élményről	élmény	-ről
stadionban		
versenyen		
dobogóhoz		
kerítésnél		
bírótól		
nyakába		

5. Toldalékkold a szavakat a minta szerint!

a)

szótő	-ba, -be	-ban, -ben	-n, -on, -en, -ön	-hoz, -hez, -höz
füzet	füzetbe	füzetben	füzetén	füzethez
kert				
kéz				
kád				
kép				
kabát				
fiók				

b)

szótő	-nak, -nek	-ra, -re	-nál, -nél	-val, -vel
ajtó	ajtónak	ajtóra	ajtónál	ajtóval
Dani				
dió				
láda				
pince				
vályú				
jármű				

1. Olvasd el helyes időtartammal a szókapcsolatokat!

kendőt választott
varjút látott

darut nézett
cipót süített

könyvet olvasott
asztalt terített

a) Válogass a szószerkezetek szavaiból! Írd le a **Mit?** kérdésre válaszoló szavakat!

b) Milyen kérdésre válaszol a szószerkezet második tagja? Karikázd be!

Ki? Mi? Milyen? Hány? Mennyi? Mit csinál? Mi történik?

c) Húzd alá az igaz állítást!

A **Mit?** kérdésre válaszoló szavak mindegyike rövid t-re végződik.

A **Mit?** kérdésre válaszoló szavak mindegyike hosszú t-re végződik.

d) Álló egyenessel válaszd le a toldalékot a minta segítségével!

kendő|t varjút kottát darut cipót fagyit könyvet asztalt kabátot

2. Figyeld meg a -t toldalékos szavak helyesírását! Egészítsd ki a táblázatot!

Mi?	vaj		dob		zene	mozi
Mit?	vajat	képet		libát		

a) Másold le a -t toldalékos szavakat! Válaszd le a -t toldalékot!

b) Mit vettél észre? Mondd el!

3. Húzd alá a -t toldalékos szavakat! Válaszd le a -t toldalékot!

széket, kút, ecset, padot, ládát, bolt, élet, köpenyt, füst, lisztet, csengőt, adat, ollót, szobát, bánat, mezőt, iskolát, barát, rétet, lapát, madarat, kabát, esernyőt

1. **Csoportosítsd a szavakat a toldalékok szerint!**

helytől olajtól helyről tutajról tejtől királytól
 héjról golyóból tejfölből selyemből talajból veszélyről
 ricsajtól kályháról bolyból zörejből cserjétől ünnepélyről

-ból, -ból

-tól, -től

-ról, -ről

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2. **Tegyél \checkmark -t az igaz állítás után!**

A **-ból, -ból, -tól, -től, -ról, -ről** toldalékok magánhangzója mindig rövid.

A **-ból, -ból, -tól, -től, -ról, -ről** toldalékok magánhangzója mindig hosszú.

A **-ból, -ból, -tól, -től, -ról, -ről** toldalékok magánhangzója lehet rövid.

3. **Toldalékkold a szavakat a kérdéseknek megfelelően!**

	betű	kanna	ház	híd
Miről?				
Mitől?				
Miből?				

4. **Mit miből? Válaszd le a toldalékot! Folytasd a minta alapján!**

Mit?	Miből?
almá t	almá ból
céklát	
epret	
szedret	

Mit?	Miből?
málnát	
paprikát	
mézet	
barackot	

1. Toldalékold a kérdésekre válaszoló szavakat a minta szerint!

Hová? Mibe?		Hol? Miben?	
ablakba	kertbe	odúban	erdőben
talaj_____	erdő_____	város_____	levél_____
odú_____	szél_____	ágy_____	festék_____
takaró_____	cipő_____	ház_____	fej_____

Mi igaz a toldalékos szavakra? Tegyéél **✓-t** az állítások után!

A **Hová? Mibe?** kérdésre a szótó **-ba, -be** toldalékot kap.

A **Hová? Mibe?** kérdésre a szótó **-ban, -ben** toldalékot kap.

A **Hol? Miben?** kérdésre a szótó **-ban, -ben** toldalékot kap.

2. Fejezd be a mondatokat a **(-ba, -be, -ban, -ben toldalékos) szóval!**

Peti és a barátai az úszófelszerelésükkel indulnak az _____.

A kiránduláson az osztály megcsodálta a cseppköveket a _____.

Az utolsó óra után Bea gondosan elrakta a felszerelését a _____.

3. Javítsd ki a nyelvhelyességi hibákat! Írd le a szót helyesen a vonalra!

A szünetbe a hetes kiszellőztette a tantermet. _____

Dóri tanítás után a buszmegállóban indult. _____

Délután a könyvbe talált egy izgalmas történetet. _____

4. Egészítsd ki a szöveg hiányos szavait a megfelelő toldalékokkal!

A hétvégét a Kiss család Debrecen_____ tölti. Meglátogatják a nagyszülők_____.

Velük együtt elmennek a Déri Múzeum_____. Szívesen mennének a Csokonai

Színház_____ is, de nem kaptak jegy_____. Helyette a Nagytemplom_____

fognak meghallgatni egy orgonahangversenyt. Lehet, hogy a fürdő_____ is

ellátogatnak.

1. Toldalékkold a kérdésekre válaszoló szavakat a minta szerint!

Hová? Mire?		Hol? Min?			
házra	szekrényre	kapun	házon	szekrényen	sünön
doboz___	füzet___	tető___	lap___	kép___	könyv___
asztal___	könyv___	falu___	nyak___	tér___	köd___
papír___	pék___	odú___	hát___	sín___	kör___

Mi igaz a toldalékos szavakra? Tegyéél **√-t** az állítások után!

A **-ra, -re** toldalékos szavak a **Hová? Mire?** kérdésre válaszolnak.

A **-ra, -re** toldalékos szavak a **Hol? Min?** kérdésre válaszolnak.

A **-n, -on, -en, -ön** toldalékos szavak a **Hol? Min?** kérdésre válaszolnak.

2. Lásd el a szavakat a megfelelő toldalékkal! Írd le a helyes alakokat!

kirándulás + -ra, -re _____
 + -n, -on, -en, -ön _____

megfigyelés + -ra, -re _____
 + -n, -on, -en, -ön _____

3. Egészítsd ki az odaillő toldalékkal a népi bölcsességeket! Kösd őket a jelentésükhöz!

A kutya farka___ köti.
 Áhítozik, mint kutya a túró____.
 Jön még kutya___ dér!
 Egyszer volt Buda___ kutyavásár.
 Úgy néz rá, mint a kutya_____.

Nagyon vágyik rá.
 Dühösen, megvetően néz.
 Megbízhatatlan emberre bízza
 Még meglesz a következménye.
 Nem lesz többször.

A **-hoz, -hez, -höz** (Kihez? Mihez? Hová?)
és a **-nál, -nél** (Kinél? Minél? Hol?) **toldalék**

1. **Toldalékkold a kérdésekre válaszoló szavakat a minta szerint!**

Kihez? Mihez? Hová?			Kinél? Minél? Hol?	
Karcsihoz	Déneshez	Ödönhöz	Jánosnál	Eleknél
falu_____	kerék_____	Győr_____	Kató_____	Edit_____
Miskolc_____	Pécs_____	Bükk_____	Maros_____	Kékes_____
város_____	rét_____	mező_____	Sopron_____	Győr_____

2. **Lásd el a szavakat a megfelelő toldalékkal! Írd le a helyes alakokat!**

könyvespolc	+ -hoz, -hez, -höz	_____
	+ -nál, -nél	_____
bárányfelhő	+ -hoz, -hez, -höz	_____
	+ -nál, -nél	_____
ajtóküszöb	+ -hoz, -hez, -höz	_____
	+ -nál, -nél	_____

3. **Javítsd ki a nyelvhelyességi hibákat! Írd le helyesen a vonalra!**

Hétfvégén elutazunk az egri nagymamámnál. _____

Délelőtt a rokonokkal a vízeséshez találkoztunk. _____

Együtt sétáltunk az Eger patak hídjánál. _____

A Dobó téren a szökőkúthoz is megálltunk. _____

4. **Egészítsd ki a népi bölcsességeket a megfelelő toldalékkal! Kösd őket a jelentésükhöz!**

Népi bölcsesség	Jelentése
Köti az ebet a karó ____.	Előnyös helyzetben van
Az melegszik, aki közelebb ül a tűz ____.	Ragaszkodik az elképzeléséhez.

1. **Álló egyenessel válaszd le a szótőről az -ig toldaléket!**

- a) tevé|ig almáig Katáig Endréig körtéig teáig
 b) könyv|ig villamosig tériig Editig Márkig Tamásig
 c) asszony|ig Györgyig sirályig szabályig kovácsig
 d) meccs|ig gallyig pöttyig meggyig mennyig

Melyik szócsoportha igaz az állítás? Írd a betűjelét az állítás után!

Minden szótó magánhangzóra végződik. _____

Minden szótó mássalhangzóra végződik. _____

A szótó egyjegyű mássalhangzóra végződik. _____

A szótó kétjegyű mássalhangzóra végződik. _____

2. **Mi a szavak toldaléka? Tegyel X-et a megfelelő helyre!**

a)

szavak	-ból, -ből	-tól, -től	-ról, -ről	-ra, -re	-ig
tengerszemig					
túraútvonalról					
sziklafalból					
víztükörre					
tanösvényig					

b)

szavak	-hoz, -hez, -höz	-on, -en, -ön	-ba, -be	-ban, -ben	-nál, -nél
osztálykiránduláson					
ősállatoknál					
Szalajka-völgybe					
szálláshelyhez					
természetben					

1. **Figyeld meg a -val, -vel toldalék változásait!**

hajó + val	————>	hajó val	könyv + vel	————>	könyv vel
edző + vel	————>	edző vel	rajz + val	————>	rajz zal
alma + val	————>	almá val	összeg + vel	————>	összeg gel

2. **Olvasd el a bekeretezett mondatot! Húzd alá az igaz állítást!**

Ha a szótó mássalhangzóra végződik, a **-val, -vel** toldalék **v**-je hasonlóná válik a szótó utolsó mássalhangzójához.

A **-val, -vel** toldalék **v**-je a szótó utolsó mássalhangzójához válik hasonlóná.

A **-val, -vel** toldalék **v**-je a szótó utolsó magánhangzójához válik hasonlóná.

3. **Olvasd el a szóoszlopokat! Figyelj a magánhangzók helyes időtartamára!**

padlóval	almával	madárral	ésszel	szabállyal
seprűvel	Katával	kerttel	köténnyel	szegéllyel
Pityuval	apával	Áronnal	ronggyal	királlyal
hattyúval	zenével	Tamással	Balázssal	Károllyal

Írd az állítások számát a megfelelő szóoszlopok alá!

1. Mindegyik szótó magánhangzóra végződik.
2. Mindegyik szótó mássalhangzóra végződik.
3. A **-val, -vel** rag **v**-je megváltozik.
4. A kétjegyű mássalhangzó megkettőződik.
5. Az egyjegyű mássalhangzó megkettőződik.
6. A szótó utolsó magánhangzója hosszúvá válik.

4. **Húzd át a hibás -val, -vel toldalékos szót!**

síppal	tóvval	kanállal	gyöngyel	holddal	mosolyal
sípal	tóval	kanálal	gyönggyel	holdal	mosollyal

1. **Olvasd el a szóoszlopokat helyes időtartammal! Figyeld meg a -val, -vel toldalékos szavak helyesírását!**

tollal	makkal	cseppel	gallyal	öccsel
sakkal	balettel	kakukkal	meccsel	könnyel
lakkal	viccel	mennyel	meggyel	pöttyel

2. **Figyeld meg a hosszú mássalhangzóra végződő, -val, -vel toldalékos szavak helyesírását! Egészítsd ki a szóoszlopokat!**

toll + val	————>	tollal	meccs + vel	————>	meccsel
balett + vel	————>	balettel	pötty + vel	————>	pöttyel
makk + val	————>	_____	meggy + vel	————>	_____
vicc + vel	————>	_____	gally + val	————>	_____
sakk + val	————>	_____	öccs + vel	————>	_____

a) **Mi igaz a toldalékos szavakra? Tegyél ✓-t az állítások után!**

Minden szótó hosszú mássalhangzóra végződik.

A **-val, -vel** toldalékos szavaknál 3 mássalhangzót írunk egymás mellé.

A **-val, -vel** toldalékos szavaknál csak 2 mássalhangzót írunk egymás mellé.

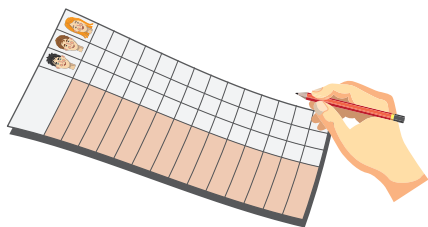
b) **Olvasd el a mondatot!**

Ha a szótó hosszú mássalhangzóra végződik, a **-val, -vel** toldalékos alakban sem írunk 3 mássalhangzót.

3. **Húzd alá sárgával a tulajdonneveket, kékkel -val, -vel toldalékos szavakat!**

Képzeltben utazzunk el Szegedre, Csongrád-Csanád vármegye központjába! A Tisza két oldalán fekvő települést három közúti híddal kötötték össze. Közülük a Belvárosi híd rendelkezik legrégebbi múlttal. A város egész évben számos kulturális programmal várja a látogatókat. Nyaranta a Dóm téren építik fel hazánk legnagyobb szabadtéri színházát. Itt látványos előadásokkal kápráztatják el a közönséget.

4. A gyerekek a szavak helyes toldalékolását figyelték meg a mondatokban.
Dönts el, ki javította ügyesebben! Tegyél ✓-t a helyes szóalak után!

Zalán

Gábor

Luca

Mikor megyünk Éváéknál?	Éváékhoz	Éváékhoz	Éváéknál
Nézd, beszaladt a mókus az odúban!	odúba	odúban	odúba
Tedd a szőlőt a puttonyban!	puttonyba	puttonyban	puttonyba
A könyvbe szépek a rajzok!	könyvbe	könyvben	könyvben
Öcsi egy galllyal jött be a szobába.	galyal	gallyal	gallyal
Egerbe voltunk kirándulni.	Egerbe	Egerben	Egerben
Az idén Sopronba nyaraltunk.	Sopronban	Sopronban	Sopronban
A parkolóban megálltak pihenni.	parkolóban	parkolóban	parkolóba
Évi egy viccel nevetteget meg.	viccel	vicel	viccel
Ágihoz voltak látogatóban.	Áginál	Áginál	Ágihoz
Csónakval ment horgászni.	csónakal	csónakkal	csónakkal
Egyedül maradt a lakásba.	lakásba	lakásban	lakásban
Szóvval tartotta a barátját.	szóval	szaval	szóvval
Nincs tisztában a szabályal!	szabálllyal	szabálllyal	szabálllyal

A legjobb nyelvhasználó: _____

5. Írd le helyesen a mondatokból kiemelt szavakat!

6. Melyik állítás igaz rád? Húzd alá!

Biztosan felismerem a helyes toldalékolást.

A biztos tudáshoz még szükségem van gyakorlásra.

VALAKINEK VAGY VALAMINEK A NEVE (FŐNÉV) ELŐTT (NÉVELŐ) ÉS UTÁN (NÉVUTÓ)

1. Kösd a szavakhoz (főnév) a megfelelő névelőt!

erdő ösvény fatörzs ébredés csermely illat

a

az

gomba tisztás lomb őzike vízesés ibolya

2. Alakítsd át a névelőt a minta szerint! Írd le!

a patak	egy patak	az illat	
az árok		a csillag	
a vízcsepp		az esőcsepp	

3. Emlékszel? Olvasd el!

Az *a*, *az*, *egy* szavakat röviden névelőnek nevezzük.

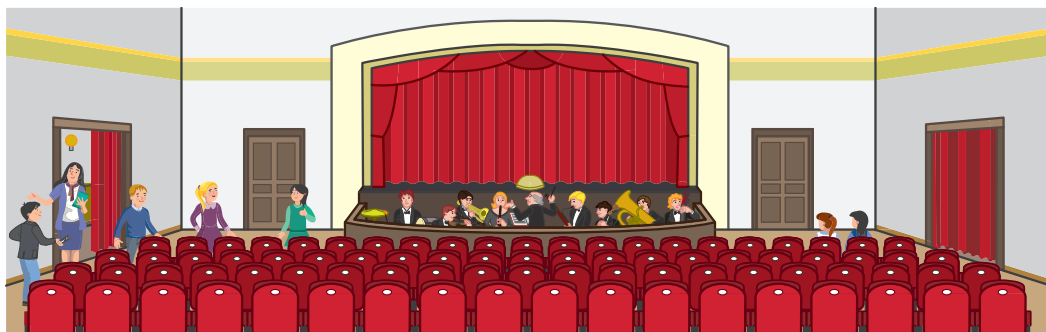
4. Olvasd el a szóoszlopokat! Kiejtéskor ügyelj a mássalhangzók időtartamára!

alatt	fölött	mögött	előtt	mellett	között
alá	föle	mögé	elé	mellé	közé
alól	fölül	mögül	elől	mellől	közül

5. A kérdőszavaknak megfelelően egészítsd ki a táblázatot!

Hol?	Honnan?	Hová?
színház előtt	színház elől	színház elé
színpad _____	színpad mellől	színpad _____
nézőter fölött	nézőter _____	nézőter _____
páholy _____	páholy _____	páholy alá
zenekar _____	zenekar mögül	zenekar _____
függöny _____	függöny _____	függöny _____

6. Pótold a mondatok hiányzó elemét a negyedik feladat szóhalmazából!

A nézőtéri ajtók _____ a jegyszedők ellenőrzik a jegyeket.
Az osztály az erkély _____, a földszinten foglal helyet.
A gyerekek leülnek egymás _____. A zenekar a színpad _____ foglal helyet. A függöny _____ már készülődnek a színészek. A függöny _____ kilép a főszereplő. Megkezdődik az előadás.

a) Emlékszel? Olvasd el!

A hiányzó szavakat röviden névutónak nevezzük. A névutó valakinek vagy valaminek a neve után áll. Mindig külön írjuk az előtte álló szótól.

b) Melyik állítás igaz a névutókra? Húzd alá!

Minden névutó valakinek vagy valaminek a neve (főnév) után áll.

Minden névutó valakinek vagy valaminek a neve (főnév) előtt áll.

Minden névutót egybe írunk az előtte álló szóval.

Minden névutót külön írunk az előtte álló szótól.

7. Melyik névutó illik a mondatokba! Keretezd be!

A dombok **mögül** / **mögött** / **mögé** lassan felbukkan a nap.

A fák **felől** / **felett** / **felé** varjúcsapat érkezik.

A diófa **köré** / **körül** / **között** gyülekeznek.

A fa **alatt** / **alól** / **alá** feltörik az érett diókat.

A lakmározás **előtt** / **után** / **túl** elégedetten tovaszállnak.

1. Csoportosíts a minta szerint! Húzd át a szóhalmazban, amit már leírtál!

nehéz olvas nyolc barátság gyönyörű álom sok kiabál
három számol hosszú épít furfangos rajzol boldogság
egészség néhány kicsi igazság harminc

barátság	nehéz	nyolc	olvas

a) Nevezd meg a csoportokat! Írd a szócsoportok fölé a választott kifejezést!

megnevezés	tulajdonság	mennyiség	cselekvés
------------	-------------	-----------	-----------

b) Válassz egy-egy kérdést minden oszlophoz! Írd a csoportok alá!

Milyen?	Mit csinál?	Ki? Mi?	Hány? Mennyi?
---------	-------------	---------	---------------

2. Mely tulajdonság illik a szavakhoz? Írd a vonalra!

őszinte váratlan izgalmas érdekes ünnepi
igazságos jókedvű barátságos egészséges hatalmas

_____	verseny	_____	meglepetés
_____	várakozás	_____	döntés
_____	barátság	_____	táplálék
_____	találkozás	_____	szomszéd
_____	történet	_____	társaság

3. **Először a nagybetűs, majd a kisbetűs szavakat olvasd el közepes hangerővel, nagy ajakmozgással!**

mese KÖNNYŰ feladat EGYSZERŰ megoldás JÓKEDVŰ osztály
GÖMBÖLYŰ labda NAGYSZERŰ barát HOSSZÚ történet LASSÚ
séta KARCSÚ torony SZOMORÚ eset SZIGORÚ utasítás

Mi igaz a szavakra ? Jelöld ★-gal a sorok végén!

A nagybetűvel írt szavak mindegyike a *Mi?* kérdésre válaszol.

A nagybetűvel írt szavak mindegyike a *Milyen?* kérdésre válaszol.

A kisbetűvel írt szavak mindegyike *valaminek a nevét* jelenti.

A kisbetűvel írt szavak mindegyike *valaminek a tulajdonságát* fejezi ki.

4. **Kösd a tulajdonságokat a hozzáillő szóhoz (főnévhez)!**

csodálatos ●

öreg ●

titokzatos ●

szerény ●

illatos ●

● tölgyfa

● hely

● meleg

● nyomok

● ibolya

száraz ●

előkelő ●

téli ●

bozontos ●

réti ●

● szélben

● ágain

● vándorok

● világ

● óriás

a) Egészítsd ki a mondatokat az elkészült szószerkezetek hiányzó tagjával!

_____ hely volt az _____ tölgyfa környéke. Télen

_____ nyomok vezettek el alatta. Ott nyílt ki a _____

ibolya. Nyáron _____ meleg hentergett a vízmosásban. Ősszel

a tölgy _____ ágain pihentek meg az _____ vándorok.

A _____ szélben meg-megrázta fejét, mint egy _____ óriás.

Nélküle sivár, üres lett volna a _____ világ.

b) Mi igaz a hiányzó szavakra? Húzd alá a megfelelő szót!

Mindegyike valakinek vagy valaminek a **tulajdonságát / a nevét** jelöli.

Mindegyike a **Ki? Mi? Milyen?** kérdésre válaszol.

1. Emlékszel ? Olvasd el!

A tulajdonságot jelentő szavakkal (*melléknév*) élőlények, tárgyak, gondolati dolgok (*főnév*) tulajdonságát fejezzük ki.

Kérdése: *Milyen? Mekkora?*

2. Melyik a kakukktojás? Keretezd be minden sorban!

tartalmas	röpke	gondolat	ijesztő	érdekes	váratlan
emeletes	látványos	magas	épület	meghökkenítő	alacsony
súlyos	betegség	fájdalmas	tartós	lelki	rövid
beszélgetés	tartalmas	baráti	hasznos	eredményes	felszínes
végtelen	sima	viharos	veszélyes	hullámos	tenger

a) Másold le a bekeretezett szavakat!

b) Milyen szócsoporthoz tartoznak a leírt szavak? Húzd alá!

megnevezés (*főnév*) tulajdonság mennyiség cselekvés

c) Milyen szócsoporthoz tartozik a halmaz többi szava? Húzd alá!

megnevezés (*főnév*) tulajdonság mennyiség cselekvés

3. Húzd alá és másold le a népi bölcsességekben a tulajdonságot jelölő szavakat (*melléknév*)! Írd a magyarázatuk számát a vonalra!

Arra már hideg vizet ihat. ____ 1. Kicsinyes, fősvény, kapzsi.

A tiszta vizet is megszűri. ____ 2. Arról már lemondhat.

Forró vizet a kopasznak. ____ 3. Aki kitartó, eléri a célját.

Lassú víz partot mos. ____ 4. Tréfás fenyegetés.

Tiszta vizet önt a pohárba. ____ 5. Rendezetlen viszonyok között érvényesül.

Zavaros vízben jó halászni. ____ 6. Tisztázza a helyzetet.

4. **Húzd alá a valakinek vagy valaminek nevét jelentő szavakat (főnév)!**

a) **Keretezd be a tulajdonságot kifejező szavakat (melléknév)!**

1.	2.	3.	4.
fütyös sárgarigó	a sárgarigó fütyös	puszta határ	a határ puszta
árva diófa	a diófa árva	burkos dió	a dió burkos
picike dió-csónak	a dió-csónak picike	diós mozsár	a mozsár diós
színarany szárny	a szárny színarany	csörgő dió	a dió csörgős
zöld terebély	a terebély zöld	csorgó hólé	a hólé csorgó

b) **Melyik állítás igaz a szószerkezetekre? Írd a számát az állítások után!**

Az *a*, *az* névelők szorosán a megnevező szóhoz (főnév) kapcsolódnak. _____

A szószerkezetek első tagja **Milyen?** kérdésre válaszol. _____

A szószerkezetek első tagja **Ki?, Mi?** kérdésre válaszol. _____

A szószerkezetek második tagja *valakinek* vagy *valaminek* a neve. _____

A szószerkezetek második tagja *tulajdonságot* fejez ki (melléknév). _____

5. **Olvasd el a bekeretezett szöveget!**

Valakinek vagy valaminek a nevét és valakinek vagy valaminek a tulajdonságát is egy-egy csoportba soroljuk. Ezeket a csoportokat **szófajok**nak nevezzük (főnév, melléknév stb.).

Egészítsd ki a halmazokat a minta szerint! Válogass az előző oldalakról!

SZÓFAJOK

valakinek, valaminek a neve	tulajdonság
mozsár _____ _____	csörgős _____ _____
mennyiség (Hány? Mennyi?)	cselekvés (Mit csinál?)
három _____ _____	elszáll _____ _____

1. Írj a képek alá tulajdonságokat (melléknév)!

2. Mire vonatkoznak a tulajdonságok (melléknév)? Írj megnevezéseket (főnév) hozzájuk!

meredek
magas
kőgörgeteges

érdekes
humoros
mozgalmas

sötét
csillagos
végtelen

barátságos
ugatós
nagytestű

Írj tulajdonságokat (melléknév) az adott megnevezésekhez (főnév)!

cseresznye

szőlő

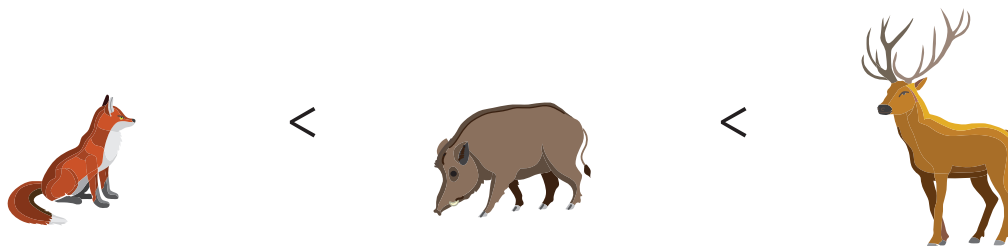
méz

tej

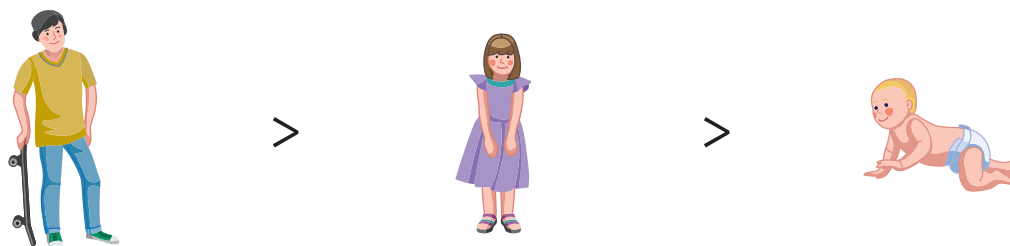
kalács

vacsora

3. Egészítsd ki a mondatokat a relációs jeleknek megfelelően!

Ha a _____ **nagy**, a _____ **nagyobb**, a szarvas a **leg**_____.

Ha a fiú **fiatal**, az óvodás _____, a baba a _____.

Ha a _____ **könnyű**, a _____, a pihe a _____.

Ha a _____ **kicsi**, a _____ **kisebb**, a _____ a _____.

4. Olvasd el!

Gyakran megtörténik, hogy az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok tulajdonságait ugyanazzal a szóval akarjuk kifejezni. Ezt olyankor tehetjük meg, ha azok csak a tulajdonságuk **nagyságában, mértékében, fokában** különböznek egymástól. Például: szép, szebb, legszebb.

1. Pótold a táblázat hiányzó szavait!

alapfok	középfok	felsőfok
kicsi	kisebb	legkisebb
	frissebb	
lusta		
		leghosszabb
	szébb	
		legkönnyebb
	jobb	

2. Húzd alá a népi bölcsességekben a tulajdonságokat (*melléknév*) jelentő szavakat! Írd a népi bölcsességek számát a jelentésükhöz!

szólás	jelentés
1. A napnál is világosabb.	A jó barát a legnagyobb kincs. ____
2. A jó barát értékesebb az aranynál.	Teljesen érthető. ____
3. Jobb napokat látott.	Jó gyerekekkel könnyű bánni. ____
4. Könnyebb a bárányt megszelídíteni.	Régen jobb életet élt. ____
5. Legnehezebb az igazat túrni.	Azt gondolta többet bír enni. ____
6. Nagyobb a szeme, mint a hasa.	Az alsószoknyája hosszabb. ____
7. Hosszabb a péntek, mint a szombat.	Nehéz elfogadni az igazságot. ____

3. Másold le a népi bölcsességekből a tulajdonságokat (*melléknév*) jelentő szavakat!

4. Folytasd a felsorolást! Használhatod az előző oldalakat is!

alapfok: hideg, merész, _____

középfok: ritkább, kisebb, _____

felsőfok: legszebb, legkönnyebb, _____

VALAKINEK, VALAMINEK A NEVÉBŐL (FŐNÉV) TULAJDONSÁGOT JELENTŐ SZÓ (MELLÉKNÉV) KELETKEZIK

1. Emlékszel? Olvasd el!

Szavaink egy része úgy jön létre, hogy a meglévő szavakból újakat alkotunk, újakat képzünk. Például: *mező* valaminek a neve (főnév) – *mezei* tulajdonság (melléknév).

a) Alakítsd át a szavakat a minta szerint!

valakinek, valaminek a neve (főnév)	toldalék	=	tulajdonság (melléknév)
mező	+ i	=	mezei
udvar	+ i	=	
színház	+ i	=	
néző	+ i	=	
tanterem	+ i	=	
folyosó	+ i	=	
mocsár	+ i	=	

b) Figyeld meg az átalakított szavakat! Tegyel -ot az igaz állítás után!

A toldalék hozzákapcsolásával a szótó nem változik.

A toldalék hozzákapcsolásával néhány esetben a szótó megváltozik.

c) Alakítsd át a szavakat a minta szerint!

valakinek, valaminek a saját neve (tulajdonnév)	toldalék	=	tulajdonság (melléknév)
Budapest	+ i	=	budapesti
Miskolc	+ i	=	
Szeged	+ i	=	
Bakony	+ i	=	
Bükk	+ i	=	
Ausztria	+ i	=	
Szlovénia	+ i	=	

d) Figyeld meg az átalakított szavakat! Tegyél ★-ot az igaz állítás után!

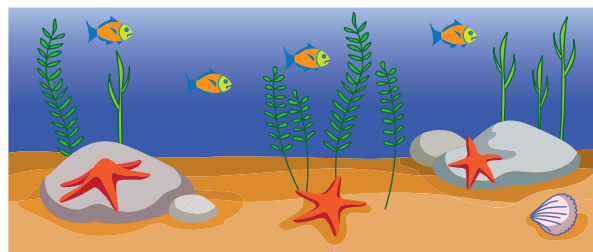
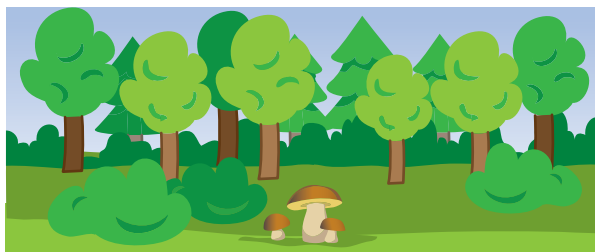
A saját névből átalakított szóból tulajdonság (*melléknév*) lesz.

A saját név átalakításakor a helyesírás nem változik.

A saját név (*tulajdonnév*) tulajdonsággá alakításakor a kezdőbetű kicsi lesz.

A tulajdonságot jelentő szavakat (*melléknév*) kis kezdőbetűvel írjuk.

2. Írd a képek alá a szószerkezet hiányzó tagját! A zárójelben olvasható mondat segít!

_____ gomba

(A gomba az erdőben él.)

_____ csillag

(A csillag a tengerben él.)

3. Alkoss a mondatokból szószerkezeteket a minta szerint! Húzd alá a saját neveket (*tulajdonneveket*), keretezd be a tulajdonságokat (*mellékneveket*)!

A lány Sopronban lakik.

soproni

lány

A fiú Budapesten él.

fiú

A hagyma Makóról származik.

A szén a Mecsekből van.

4. Alakítsd át a szószerkezeteket a minta szerint! Húzd alá a saját neveket (*tulajdonneveket*), keretezd be a tulajdonságokat (*mellékneveket*)!

Diósgyőr vára

→ diósgyőri vár

Eger bora

→ _____

Tapolca tava

→ _____

Aggtelek barlangja

→ _____

Szerencs csokija

→ _____

1. Folytasd a minta szerint a hiányzó szavak írását!

cselekvés	tulajdonság
csillog	csillogós
mosolyog	mosolygós
nevet	
rohan	
kíván	
ugrál	
kiabál	

megnevezés	tulajdonság
móka	mókás
veszély	veszélyes
tréfa	
szalag	
csoki	
nadrág	
köpeny	

2. Alkoss szó szerkezeteket a két halmaz szavaiból! Folytasd a példa szerint!

lekváros almás virágos lombos
viharos esős zöldséges hullámos
barátságos csendes fodros

kert erdő időjárás szél
palacsinta tenger szoknya
pite gyerekek osztály pult

lekváros palacsinta, _____

a) Alakítsd át a leírt szó szerkezeteket a minta szerint!

a palacsinta lekváros, _____

b) Alkoss néhány mondatot a szó szerkezetek mindkét változatával!

1. A minta alapján folytasd a táblázat kitöltését!

toldalék tulajdonság	többes szám: -k	-an, -en toldalék	-t toldalék
vidám	vidámak	vidáman	vidámat
szép	szépek	szépen	szépet
derűs			
		éhesen	
	okosak		
			nagyot
	öregesek		

2. Mi igaz a táblázat szavaira? Tegyel **★**-ot az igaz állítások után!

A táblázatban minden szó tulajdonságot jelent.

A szavak többes számban a *Milyenek?* kérdésre válaszolnak.

A szavak többes számban a *Hogyan?* kérdésre válaszolnak.

A szavak **-an, -en** toldalékos alakja a *Hogyan?* kérdésre válaszol.

A szavak **-t** toldalékos alakja a *Milyet?* kérdésre válaszol.

3. Húzd alá a népi bölcsességekben a tulajdonságokat (*melléknév*) jelentő szavakat! Írd a népi bölcsességek számát a jelentésükhöz!

- A szépről szépen szoktak szólni.
- Nem viszi el szárazon.
- Éles kasza bátrabban vágja a fűvet.
- Szemesnek áll a világ.
- Üres hordó jobban kong.

A talpraesett ember jobban megél. _____

Ellátják a baját, lakolni fog a tettéért. _____

A buta ember nagyobb hanggal akar bizonyítani. _____

Ami szép, az nem lehet csúnya. _____

Aki ért valamihez, könnyebben boldogul. _____

A TULAJDONSÁGOT JELENTŐ SZÓ (MELLÉKNÉV) HELYESÍRÁSA

1. A szóhalmaz szavait írd a megfelelő oszlopba!

dugó	felső	kendő	fakó	edző	jóraivaló
alsó	fájó	költő	cipő	belső	középső
lejtő	túró	apró	különböző	kígyó	néző
hajó	túlsó	egyenlő	cipó	jó	anyó

valakinek, valaminek a neve (főnév)

tulajdonság (melléknév)

-ó

-ő

-ó

-ő

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Figyeld meg a szavakat! Tegyéél ★-ot az igaz állítás után!

Csak a tulajdonságot jelenő szavak végén hosszú az -ó, -ő.

Minden szó végén hosszú az -ó, -ő.

2. Pótold a tulajdonságot jelentő szavak (melléknév) végén a hiányzó -ó, -ő magánhangzót!

egyenl____ különböz____ b____ forr____ küls____ széls____
 jóraival____ önz____ j____ túlz____ apr____ önáll____

3. Keresd az ellentétét! A 2. feladat szavaiból válogass!

rossz	- _____	belső	- _____
egyforma	- _____	szűk	- _____
egyenlőtlen	- _____	középső	- _____
önzetlen	- _____	hideg	- _____
önállótlan	- _____	nagy	- _____

1. A szóhalmaz szavait írd a megfelelő oszlopba!

ágyú	gyűrű	kapu	sűrű	revü	hattyú
batyu	gömbölyű	seprű	búcsú	savanyú	derű
hosszú	háború	lassú	menü	billentyű	homorú
betű	bárgyú	könnyű	szigorú	egyszerű	anyu
gyönyörű	eskü	varjú	fésű	fogantyú	nagyszerű

valakinek, valaminek a neve (főnév)

tulajdonság (melléknév)

-ú

-ű

-ú

-ű

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Figyeld meg a szavakat! Tegyel ★-ot az igaz állítás után!

A tulajdonságot jelentő szavak végén mindig hosszú az **-ú, -ű**.

Minden szó végén hosszú az **-ú, -ű**.

Nem mindig hosszú a szóvégi **-ú, -ű**, ha *valakinek, valaminek a neve*.

2. Pótold a szavak (melléknév) végén a hiányzó magánhangzót (-ú, -ű)!

jóakarát___ könny___ jóindulat___ jókedv___ szigor___ gyönyör___
 lass___ egyszer___ savany___ nagyszer___ dombor___ gömböly___

3. Keresd az ellentétét! A 2. feladat szavaiból válogass!

önző	-	_____	édes	-	_____
nehéz	-	_____	vacak	-	_____
gyors	-	_____	bánatos	-	_____
csúnya	-	_____	engedékeny	-	_____

4. **Csoportosítsd a szavakat (mellékneveket)! Másold le a megfelelő helyre!**

kevély	éjszakás	homályos	gallyas	szomjas	molyos
bajuszos	csekély	szeszélyes	lejtős	súlyos	tojásos
pajkos	tavalyi	jókora	lyukas	tejfölös	szabályos
aszályos	ijedős	selejtes	májusi	pehelyes	járványos

j

ly

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

5. **J vagy ly? Húzd át a helytelenül írt szót! Másold le helyesen!**

jólelkű	hójagos	verejtékes	szabájos	sajátos	mosojgós
lyólelkű	hólyagos	verelytékes	szabályos	salyátos	mosolygós
olalyos	zsindelyes	lyátékos	túlsúlyos	ilyesztő	ünnepélyes
olajos	zsindejes	játékos	túlsújos	ijesztő	ünnepéjes

6. **Húzd alá a mondatokban a j, ly betűket tartalmazó szavakat! Keretezd be közülük azokat, amelyek tulajdonságot jelölnek (mellékneveket)!**

Túra közben a szomjas gyerekek jóízűen kortyolnak a hűs csermely vizéből. Ilyen ijesztő helyzetben is képes volt jólelkűen mosolyogni. A papagájok ketrecében az ilyen ijesztő zajok nagy bajt jelentenek. A szeszélyes folyó a sík vidékre érve szabályosan folyt a medrében.

7. A gyerekek versenyt rendeztek a tulajdonságot jelentő szavak helyesírásából. Döntsd el, ki a győztes! Tegyél ✓-t a helyesen leírt szavak után!

Zalán

Gábor

Luca

középső		középső		középső	
jóraivaló		jóraivaló		jóraivaló	
külömböző		különböző		különböző	
veszéjes		veszéjes		veszélyes	
egyszerü		egyszerű		egyszerű	
sejtelmes		selytelmes		sejtelmes	
nagyszerű		nagyszerű		nagyszerű	
gyönyörű		gyönyörű		gyönyörű	
aszájos		aszályos		aszájos	
tavalyi		tavaji		tavalyi	
bajuszos		bajuszos		balyuszos	
járványos		járványos		járványos	
gajjas		galyas		gallyas	

A legjobb helyesíró: _____

8. Melyik állítás igaz rád? Húzd alá!

A gyakorolt szavak helyesírásában biztos vagyok.

A magánhangzó hosszúságát nem mindig tudom eldönteni.

A j vagy ly jelölésében még bizonytalan vagyok.

Még nem tudok eléggé kitartóan figyelni a munkámra.

1. Csoportosíts a minta szerint! Húzd át a szóhalmazban, amit már leírtál!

mese varázslatos sok megpróbál történet izgalmas három elmenekül esemény gondolat különböző homályos kilenc kevés vállalkozik legyőz néhány gyönyörű korona befogad

mese	varázslatos	sok	megpróbál

a) Nevezd meg a csoportokat! Írd a szócsoportok fölé a választott kifejezést!

megnevezés (főnév)	tulajdonság (melléknév)	menyiség (számnév)	cselekvés (ige)
-----------------------	----------------------------	-----------------------	--------------------

b) Válassz egy-egy kérdést minden oszlophoz! Írd a csoportok alá!

Milyen?	Mit csinál?	Ki? Mi?	Hány? Mennyi?
---------	-------------	---------	---------------

2. Mely mennyiség illik a megnevezésekhez (főnév)? Írd a vonalra!

sok tizenkettő három tengeri kevés
száz néhány rengeteg ötven harminckettő

_____ kívánság _____ ember
_____ ötlet _____ jutalom
_____ virág _____ pohár
_____ galamb _____ feladat
_____ kérdés _____ válasz

1. Emlékszel? Olvasd el!

A mennyiséget jelentő szavak (*számnév*) élőlények, tárgyak, gondolati dolgok (*főnév*) mennyiségét, számát, sorban elfoglalt helyét fejezik ki.

Két fajtája van:

1. **határozott** számnév: pontosan megnevezi a számot vagy a sorrendi helyet (pl. kettő, öt, első, harmadik)
2. **határozatlan** számnév: csak hozzávetőlegesen, egy körülbelüli értékkel jelöli a mennyiséget (pl. néhány, tengernyi, sok)

Kérdései: *Hány? Mennyi? Hányadik? Hányad?*

2. Melyik a kakukktojás? Keretezd be minden sorban!

harmadik	négy	mese	sok	tizenegy	hatodik
néhány	rengeteg	ötödik	történet	nyolc	első
gondolat	tömérdek	rengeteg	sok	kevés	tengernyi
tíz	húsz	ötven	néhány	három	korona

a) Másold le a bekeretezett szavakat a füzetbe!

b) Milyen szócsoporthoz tartoznak a leírt szavak? Húzd alá!

megnevezés (<i>főnév</i>)	tulajdonság (<i>melléknév</i>)	mennyiség (<i>számnév</i>)	cselekvés (<i>ige</i>)
--------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------	-----------------------------

c) Milyen szócsoporthoz tartozik a halmaz többi szava? Húzd alá!

megnevezés	tulajdonság	mennyiség	cselekvés
------------	-------------	-----------	-----------

3. Húzd alá a mondatokban a mennyiséget jelentő szavakat! Másold le ezeket a füzetbe!

Az udvaron sorban áll mind a tizenegy focista. A harmadik játékos hóna alatt van a labda. A nyolcadik gyerek éppen megigazítja a mezét. Három tartalék is izgatottan várakozik. Öt perc múlva kezdődik az iskolák közötti válogató mérkőzés. Sok időnek kell még addig eltelnie, amíg kiderül, ki lesz az első.

4. Egészítsd ki a mondatokat a relációs jeleknek megfelelően!

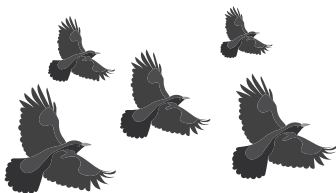
<

<

Ha a _____ sok, a _____ több, a _____ legtöbb.

>

>

Ha a _____ kevés, a _____ kevesebb, a _____ legkevesebb.

5. Pótold a táblázat hiányzó szavait!

alapfok	középfok	felsőfok
sok	több	
		legkevesebb

6. Olvasd el!

Néhány mennyiséget jelentő szót (*határozatlan számnév*) fokozni is lehet úgy, mint a tulajdonságot jelentő szavakat (*melléknév*).

A mennyiségeket jelentő szavak (*számnév*) toldalékot is kaphatnak.

7. A minta alapján folytasd a táblázat kitöltését!

	Mennyit?	Mennyivel?	Mennyiből?
kettő	kettőt	kettővel	kettőből
ötödik		ötödikkel	
kevés			kevésből
négy			
rengeteg			

1. Húzd alá a népi bölcsességekben a mennyiséget jelölő szavakat (számnév)!

A tíz ujján is megszámolja.

Egyet mondok, kettő lesz belőle.

Azt a hét meg a nyolcát.

Két dudás nem fér meg egy csárdában.

Kettőig sem tud számolni.

A legjobb szabó se bír el egyszerre két tűvel.

A sok még többet akar.

Ha sok nyúl után futsz, egyet sem kapsz el.

Több szem többet lát.

A lónak négy lába van, mégis megbotlik.

Ennek a fele sem tréfa.

Egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz.

2. Írj igaz állításokat a matematikai kifejezések alapján!

a) $10 < 20$

b) $23 > 15$

c) $50 < 100$

d) $48 > 24$

Minta: Tíz kisebb húsznál.

vagy

Húsz nagyobb tíznél.

3. Figyeld meg a keltezés (dátum) helyesírását!

2022. december 24.

2022. XII. 24.

Születési dátum helyesírása:

2022. dec. 24.

2022. 12. 24.

Budapest, 2012. október 26.

4. Javítsd a keltezési hibákat! Pótold a hiányzó írásjeleket!

2023. január. 6	2023 11 24	2021. VIII 12
2022 nov. 25	2023. július 6	2022 12. 31
2023 XII 20	2022 augusztus. 20	2023 június 15

5. Írd le a mai napi és az egy hónappal korábbi keltezést négyféleképpen!

Írd le a saját és a szüleid születési idejét (dátumát) a füzetedbe!

6. Olvasd el!

Ha egy számjegy után pontot teszünk, azzal a sorban elfoglalt helyét jelezzük. Például: 4. ejtés: **negyedik**; 21. ejtés: **huszonegyedik**

7. Írd le számjegyekkel a sorszámneveket!

harmadik _____ tizenegyedik _____ száztizenkettedik _____
első _____ tizennegyedik _____ ötszáznyolcvanadik _____
második _____ huszonegyedik _____ százhuszonegyedik _____
tizedik _____ hetvenkettedik _____ százhuszonegyedik _____

8. Olvasd el!

A számjegyekhez kötőjellel kapcsoljuk a toldalékot. Például: **6-ban** (*hatban*); **6-ban** (*hatodikban*); **5-kor** (*ötökör*); **5-vel** (*ötödikkel*); **9-szer** (*kilencszer*)

9. A minta alapján folytasd a táblázat kitöltését!

	Hányszor?	Hánnyal?	Hányból?
öt	5-ször	5-tel	5-ből
tizenkettő	12-szer		
nyolc			8-ből
huszonegy			

10. Húzd alá a mondatokban a helyesírási hibákat! Másold le kijavítva!

Sietek haza. A barátom 4 kor érkezik hozzánk látogatóba. Ő is 4 -es, mint én. Még 2 osztályban találkoztunk, mikor a kerületi sakkverseny 3 fordulója volt. Mindketten bekerültünk be a döntőbe. Ez a nap 2021 december. 18 án volt. Akkor sikerült megelőznie. Ő lett az 1 helyezett. A 3 ban rendezett versenyen nekem sikerült az 1 helyezést megszereznem. Ő csak a 2 lett. 4. ben újra összemérjük a tudásunkat. Addig is sokat sakkozunk együtt.

11. A gyerekek versenyt rendeztek a mennyiséget jelentő szavak helyesírásából. Döntsd el, ki a győztes! Tegyél ✓-t a helyesen írtak után!

Zalán

Gábor

Luca

Zalán		Gábor		Luca	
16-nak		16-nak		16-nak	
77-szer		77-szer		77 szer	
10-zel		10 zel		10-zel	
4.-ben		4.-ben		4.-ben	
12-kor		12-kor		12 kor	
2022 11. 23.		2022. 11. 23.		2022. 11. 23.	
15-ször		15-ször		15-ször	
2022. szept. 1.		2022. szept. 1.		2022. szept 1	
3 nak		3.-nak		3.-nak	
8.-ból		8.-ból		8.-ból	
2023. január 8.		2023 január 8.		2023. január 8.	
62ből		62-ből		62-ből	
2022. XI. 30.		2022. XI. 30.		2022 XI 30	
48-szor		48-szor		48-szor	

A legjobb helyesíró: _____

12. Melyik állítás igaz rád? Húzd alá!

A gyakorolt szavak helyesírásában biztos vagyok.

A keltezés helyesírásában még bizonytalan vagyok.

A számok toldalékolása nem az erősségem.

1. Alakítsd át a szavakat a minta alapján!

kert	kertész		fogász
vad		szem	
	lovász		sebész
madár		gyógyszer	
	cipész		csillagász

Figyeld meg a szavakat! Tegyél ✨-ot az igaz állítás után!

Mindegyik szó valakinek, valaminek a neve (főnév).

Mindegyik szó valakinek, valaminek a tulajdonsága (melléknév).

Mindegyik szó valakinek, valaminek a mennyisége (számnév).

Az átalakított szavak szófaja nem változott.

2. Folytasd az átalakítást az oszlopokban!

gally	szabály		tojás	
gallyas		tejfölös		selymes

Figyeld meg a szavakat! Tegyél ✨-ot az igaz állítás után!

Az átalakított szavak szófaja nem változott.

Mindegyik szó valakinek, valaminek a tulajdonsága (melléknév).

A felső sor megnevezés (főnév), az alsó sor tulajdonság (melléknév).

A toldalék megváltoztatta a szavak szófaját.

3. Folytasd az átalakítást az oszlopokban!

barát	katona		domb	kert
barátság		hegység		

Figyeld meg a szavakat! Tegyél ✨-ot az igaz állítás után!

Az átalakított szavak szófaja nem változott.

Mindegyik szó valakinek, valaminek a neve (főnév).

A felső sor mindegyike tulajdonság (melléknév), az alsó sor megnevezés (főnév).

A toldalék megváltoztatta a szavak szófaját.

1. Folytasd az átalakítást az oszlopokban!

kedves	őszinte			sajátos
kedvesség		selymesség	kevélység	

Figyeld meg a szavakat! Tegyéél ★-ot az igaz állítás után!

Mindegyik szó valakinek, valaminek a tulajdonsága (*melléknév*).

A felső sor mindegyike *tulajdonság (melléknév)*, az alsó sor *megnevezés (főnév)*.

A toldalék megváltoztatta a szavak szófaját.

2. Folytasd az átalakítást az oszlopokban!

tanul	számol			nevel
tanulás		beszélgetés	olvasás	

Figyeld meg a szavakat! Tegyéél ★-ot az igaz állítás után!

Az átalakított szavak szófaja nem változott.

A felső sor mindegyike *cselekvés (ige)*, az alsó sor *megnevezés (főnév)*.

A toldalék megváltoztatta a szavak szófaját.

3. Folytasd az átalakítást az oszlopokban!

felel		gondol		kerül
felelet	magyarázat		rajzolat	

Figyeld meg a szavakat! Tegyéél ★-ot az igaz állítás után!

Az átalakított szavak szófaja nem változott.

Mindegyik szó *cselekvés vagy történés (ige)*.

A felső sor mindegyike *cselekvés (ige)*, az alsó sor *megnevezés (főnév)*.

4. Alakítsd át a szavakat a minta alapján! Mondj a szavakról igaz állításokat!

tenger	tengernyi		tenyérenyi
ujj		tucát	
	hüvelyknyi		araszniai

5. Folytasd a minta szerint a hiányzó szavak írását!

megnevezés	tulajdonság
köd	ködös
dér	deres
harmat	
hold	
csillag	
nap	
felhő	
szél	

megnevezés	tulajdonság
hó	havas
tó	tavas
szó	
ló	
kő	
víz	
tűz	
fű	

6. Alkoss szó szerkezeteket a két halmaz szavaiból! Folytasd a példa szerint!

ködös deres harmatos
holdas csillagos felhős szeles
havas füves tüzes vizes
napos köves

hajnal határ mező éjszaka
égbolt hegyoldal zug puszta
árokpart idő ösvény napsugár
univerzum

csillagos univerzum, _____

a) Alakítsd át a leírt szó szerkezeteket a minta szerint!

az univerzum csillagos, _____

b) Alkoss néhány mondatot a szó szerkezetek mindkét változatával!

1. Egészítsd ki a mondatokat **-ba, -be, -ban, -ben** toldalékos szavakkal!

- a) Kezdés előtt mindenki be akart jutni a _____.
- b) Már minden hely foglalt volt a _____.
- c) Sok gyerek ült be a _____ az író-olvasó találkozóra.
- d) Mire befejeződött az órája, már senki nem volt a _____.

2. Helyettesítsd az aláhúzott toldalékos szót névutós szóval a minta szerint!
Írj többféle megoldást!

A polcoknál állt meg a társaság. A polcok mellett állt meg a társaság.
A polcok előtt állt meg a társaság.
A polcok mögött állt meg a társaság.

Az író az asztalnál beszélt.

Sokan az ajtónál hallgatták.

3. Pontosítsd az aláhúzott szót! Írd le a mondatot! Segít a minta!

Mindenki ügyes volt a főzésnél. Mindenki ügyes volt főzés közben.

A főzésnél remekül éreztük magunkat.

Letelepedtünk a fűbe a tisztásnál.

A tízórainál jót beszélgettünk egymással.

4. **A mondatok között nincs kapcsolat. Egészítsd ki a második mondatot úgy, hogy kapcsolódjon az elsőhöz! Segít a minta!**

Peti a polcok között bóklászott. Egy fiú izgalmas és érdekes könyvet keresett.
Peti a polcok között bóklászott. A fiú izgalmas és érdekes könyvet keresett.

Kata a verse bemutatására készül. Egy lány izgatottan várja az eseményt.

Robi átfutott a zebrán. Egy fiú utol akarta érni az előtte haladó barátját.

Bea megírta a helyesírási dolgozatot. Egy kisdíák izgatottan várja az eredményt.

5. **Helyettesítsd a mondatpárok második tagjában ismétlődő szót! Segít a minta!**

A lányok együtt indultak edzésre. A lányok kíváncsiak voltak a feladatokra.
Ők kíváncsiak voltak a feladatokra.

Réka érdekes témáról beszélt. A barátaik kíváncsian hallgatták Rékát.

A barátok a játszótérre indultak. Peti testvére is elkísérte a barátokat.

6. **A mondatok között nincs kapcsolat. Egészítsd ki a második mondatot úgy, hogy kapcsolódjon az elsőhöz! Segít a minta!**

Délután találkoztam anya testvérével. Kaptam egy könyvet.
Délután találkoztam anya testvérével. Kaptam tőle egy könyvet.

Balázs énekelni kezdett. Mindenki figyelt a nézőtéren.

Megláttam a bejáratnál a barátomat. Moziba megyek.

1. **A rövid szövegekben nem tudjuk pontosan, mikor ki a szereplő. Egy-egy szó betoldásával tedd pontossá! Segít a minta!**

Dani megérkezett a kiállításra. Keve már ott várta. Kezet nyújtott neki, és együtt léptek be a terembe. Dani kezet nyújtott neki, és együtt léptek be a terembe.

Lili klubdélután tervezett. Nelli ötletekkel segítette. Ismertette az osztálynak.

Csabi kosáredzésre indult. Gergő is vele ment. Bemutatta a csapatnak.

2. **Alakítsd át a mondatokat a minta szerint!**

Azt az újságot kérem, amelyik a polcon van. A polcon levő újságot kérem!

Az a ruha tetszik, amelyiken virágok vannak. _____

Az a cica gyönyörű, amelyik fehér. _____

Azt a gyűrűt kérem, amelyikben a kék kő van. _____

3. **Alkoss a két mondatból egyet a minta szerint! Minden szót csak egyszer használj fel!**

A gyerekek találkoztak az osztályfőnökkel. A gyerekek nagyon megörültek.

A gyerekek találkoztak az osztályfőnökkel és nagyon megörültek.

Sötét felhők sűrűsödtek az égen. Eltakarták a kelő holdat a felhők.

Költözéshez gyülekeznek a madarak. A madarak búcsúznak az otthonuktól.

4. **Alkoss a két mondatból egyet a minta szerint!** (Használd a *pedig, de, mégsem* szavakat!)

Haragosan nézett a cica a kölykére. A cica nem bántotta a kölykét.

Haragosan nézett a cicamama a kölykére, mégsem bántotta.

A kis elefánt szeretett volna leheveredni. Az anyukája nem engedte.

A testvére marcipános csokit vett neki. Ő nem mondta, hogy nem szereti.

5. **Fejezd be a megkezdett mondatokat!**

Ha hibát ejtek az írásomban, akkor _____

Csak akkor szeretek aludni, ha _____

Nem lustálkodok délután, mert _____

Iskola után sietek haza, pedig _____

Sokat gyakorlom a matematikát, hogy _____

6. **A két mondat nem kapcsolódik egymáshoz. Írj olyan mondatot, amely összekapcsolja őket!**

Tamás a kapuba rúgta a labdát.

A földön ülve ápolta fájó térdét.

Csodálkozva néztük a mélyen alvó sárkányt.

Hanyatt-homlok menekültünk.

7. **Húzd alá a mondatokban az oda nem illő szót! Írd a vonalra a helyeset!**

A gyorskorcsolyázó lassan siklott a jégen. _____

A gyerekek nagyot mosolyogtak a tréfán. _____

1. Alakítsd át a mondatpárok második tagját, hogy ne legyen benne felesleges szóismétlés! Írd le!

A hegyekbe indultunk a barátaimmal. A hegyekben gyönyörű látvány fogadott.

A szállásunk a hegy lábánál volt. Az egész társaság örült a szállásunknak.

Kora reggel indultunk a hegyi túrára. A hegyi túrát vártuk mindannyian.

Délre a hegytetőre akartunk érni. A hegytetőre terveztük az ebédünket.

Jó tempóval indultunk el az ösvényen. Az ösvény meredeken vezetett fölfelé.

Elfáradtunk, mire a csúcsra értünk. A csúcson nekiláttunk az ebédnek.

2. Helyettesítsd más szóval a szövegben többször ismétlődő szavakat! Írd le átalakítva a mondatokat!

Helyesírási versenyre készültünk. Csapatunk megkapta a helyesírási feladatot.

Legelőször felosztottuk egymás között a feladatokat.

Izgatottan kezdtünk hozzá a feladatok megoldásához.

Így időben sikerült a csapatnak minden feladatot megoldani.

Óriási izgalommal várta csapatunk az eredményhirdetést.

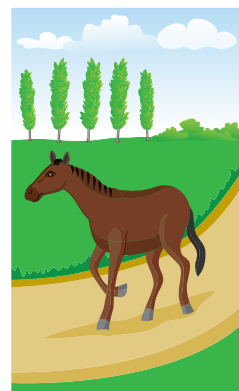
Az eredményhirdetésen örömmel hallgatta a csapatunk, hogy nyertünk.

Az osztályban büszkén számolt be csapatunk az eredményről.

3. **Égészítsd ki a hiányos mondatokat a megfelelő rokon értelmű szóval!
Mindegyik szót csak egyszer használj fel!**

a) poroszkál cammog ténfereg sétál cirkál totyog

Egy gyönyörű paripa lassan _____ az úton.
A medve keresztül _____ a tisztáson az odúhoz.
Márti céltalanul _____ míg várja a barátait.
Gabi a gyönyörű napsütésben nagyot _____.
Rendőrautó _____ az éjszakai utcákon.
A parkban egy kisbaba _____ az anyukájával.

b) kacag hahotázik kuncog nevetgél viháncol

Gyuri jót _____ a barátja tréfáján.
Mindketten hangosan _____ az eseten.
Vali a sarokban _____ a barátnőjével.
Játék közben állandóan _____ a társaság.
Csak _____ egész délután.

c) szendereg bóbiskol szundít pihen szundikál szunyókál

Éppen csak _____, mikor csöngettek az ajtón.
Annyira fáradt volt, hogy a fotelben _____.
Nem indult el addig, míg nem _____ egyet.
A fárasztó takarítás után _____ a szobájában.
Evés után a kisbaba _____ anyukája ölében.
Csak addig _____, míg megérkezünk.

1. **Pótold a hiányzó a, az, egy névelőt! Írd le a kiegészített mondatokat!**

_____ szegény ember örökséget hagyott _____ fiaira.

_____ törpe _____ bokor aljában aludt.

_____ király kérdezte _____ legénytől, mi _____ kívánsága.

Régen _____ görbe fűzfa állt _____ Szamos partján.

Reggel kinyílt _____ ajtó, és bejött _____ kis törpe.

Rákezdett _____ nótára, és _____ kövek repültek utána.

2. **Honnan hiányzik az a, az, egy névelő? Pótold! Írd le a kiegészített mondatokat!**

Megtömetett palotában szobát szalmával.

Törpe meg leült rokkához.

Törpe gyűrűért megfonta szalmát.

Lány csak ruháját adhatta volna törpének.

Reggel jött király, feleségül kérte lányt.

Királyné megfeledkezett ígéretéről.

Kis törpét látott táncolni fán.

3. **Helyettesítsd más szóval a mondatpárok második tagjában ismétlődő szót! Írd le az átfogalmazott mondatot!**

- a) Évi a középső padsorban ült. Évi mellett üres volt Andrea helye.
A lány mellett üres volt Andrea helye.

Zsuzsi lépett be a terembe. Zsuzsi megállt a padsorok előtt.

Egy osztálytárs mély hangon megszólalt. Az osztálytárs nem örült neki.

A ricsajban belépett az osztályfőnök. Az osztályfőnök szigorúan nézett rájuk.

- b) Kovácsék már tavaly elköltöztek. Kovácsékat idegesítette a zaj.
Őket idegesítette a zaj.

Simonék mellettünk laknak. Simonék nem hallják a kiabálásunkat.

A házhoz egy öreg vizsla is tartozik. A vizsla a legjámborabb lélek a házban.

Gergő füléhez kapott a kutya. Gergőt orvoshoz kellett vinni.

4. **Egészítsd ki a mondatokat a megadott szavak valamelyikével!**

Gyuluka nagyon hengegett a társainak. _____ azt mondta, a legjobb
Gyuluka / A fiú / Ő

tanuló lesz az osztályban. Ezért én nagyon haragudtam _____.
Gyulukára / a fiúra / rá

Megmondtam _____, ne hengegjen. Ezen megsértődött.
Gyulukának / a fiúnak / neki

Meghívtam _____ galambokat nézni, hogy kiengeszteljem.
Gyulukát / a fiút / őt

1. Alkoss a két mondatból egyet a minta szerint!

Radó jól ír. Neki van a leggazdagabb szókincse az osztályban. *(mert)*
Radó jól ír, mert neki van a leggazdagabb szókincse az osztályban.

Radó szerint a hétköznapokról írjunk. Az ünnepek is érdekesek. *(de)*

A családomról szeretnék írni. Őket ismerem a legjobban. *(mert)*

Szörnyű hideg van. Ferivel már napok óta nem mosdunk. *(ezért)*

Ma reggel anyánk rájött a turpisságra. Most nagyon szomorkodik. *(és)*

Teát forralt nekünk. Ez sem tudott átmelegíteni bennünket. *(de)*

Először csak hógolyóztunk. Radó havat szórt a nyakamba. *(aztán)*

Melegedjünk a tűzhelynél? Hemperegjünk meg a hóban? *(vagy)*

Már egyikőnk sem fázott. Nagyon hideg volt odakint. *(pedig)*

2. Bontsd két rövidebb mondatra a hosszú mondatokat! Segít a minta.

Filu útban volt, ezért folyton nekimentünk.
Filu útban volt. Folyton nekimentünk.

Radó szerint az állatkertnek kellene ajándékozni, a nagynénje is ezt tette.

Mindenesetre apunak tetszett az ötlet, telefonált az állatkertnek.

Az állatkertben nem volt hely, elárasztották őket filodendronokkal.

Végül nekiestünk Filunak, levittük a parkba.

Este esni kezdett az eső, visszacipeltük Filut a lakásba.

3. Alakítsd át a mondatpárok második tagját, hogy ne legyen benne felesleges szóismétlés! Írd le! Olvasd föl az átalakított szöveget!

Közlekedési vetélkedőt szerveztünk. Sorra érkeztek a versenyzők a vetélkedőre.

A tér megtelt kerékpárokkal. A kerékpárok mindegyike jól felszerelt volt.

A versenyzők készen álltak a rajtra. A rajtot csengőhang jelezte.

A győztes Viktor lett. Mindenki megtapsolta Viktort.

1. Emlékszel? Olvasd el!

A hír rövid, tömör szöveg. Megtörtént eseményről számol be. Megnevezi az esemény helyszínét, időpontját és az eseményben részt vevő személyeket. A hírnek lehet címe is, ami felhívja a figyelmet a hír tartalmára.

2. Igaz vagy hamis? Írd az állítások utáni vonalra!

A hír részletesen mutatja be az eseményeket. _____

A hír röviden, tömören számol be az eseményekről. _____

A hír megtörtént eseményt mutat be. _____

A hír felhívja a figyelmet egy későbbi eseményre. _____

Az események időpontja nem szerepel a hírben. _____

A hír fontos eleme az események idejének bemutatása. _____

A hírből nem tudjuk meg kikkel történtek az események. _____

A hír megemlíti az eseményben részt vevő személyeket is. _____

A hír kaphat címet is. _____

A hírnek soha nincs címe. _____

3. Olvasd el a hírt!

Új tornacsarnokkal bővült az iskola!

Tegnap átadták az iskola új tornacsarnokát. A különálló épületet fedett folyosó köti össze az intézmény többi részével. Az öltözőkkel, kisebb edzőtermekkel ellátott létesítmény biztosítja a mindennapos testnevelésórák helyszínét. Lehetőséget ad a különböző sportkörök működésére. Alkalmas kézilabda-, kosárlabda-, röplabda-, teremfoci-bajnokságok megrendezésére is. A gyerekek az átadást követően azonnal birtokba vették.

a) Mit tudtál meg a hírből? Tegyéél ✓-t a megismert adat után!

- sportcsarnokot avattak
- nem minden nap használják
- bajnokságokat is rendezhetnek benne
- alkalmas több sportkör működésére
- edzőtermek, öltözők vannak benne
- nincs összekötve a főépülettel

b) Írd ki az adatokat a hírből!

helyszín: _____

időpont: _____

esemény: _____

résztevők: _____

4. Egészítsd ki a hírt a hiányzó adatokkal!

családi hétvége

céllövőversenyen

patkódobást

Városligetben

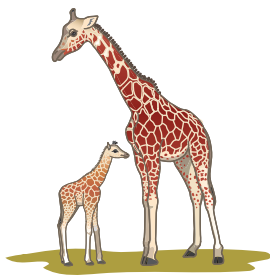

Az idén is sor került az Őszköszöntő _____
_____ megrendezésére a _____.
A gyerekek vitézpróbán vehettek részt.
Kipróbálhatták a _____ és az íjászkodást.
Az elszántabbak _____ is
megmutathatták ügyességüket.

5. Mi hiányzik a hírből? Írd le a megfelelő adatokkal kiegészítve!

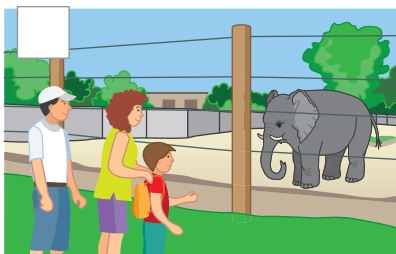

Az _____ (*mikor*) az osztályunk nyerte
meg az _____ (*hol*) meghirdetett
környezetvédelmi _____ (*mit?*). A feladat
egy rövidfilm elkészítése volt a környezettudatos élet-
módról. A _____ (*ki?*) nagyra
értékelte osztályunk csapatmunkáját.

Kis _____ (mi?) született az _____ (hol?).
 Néhány _____ (mikor?) látta meg a
 napvilágot. A játékos kis jövevényt _____ (ki?)
 mutatta meg a közönségnek. A kis újszülött a Kamilla
 nevet kapta rajongóitól.

6. Írd a hír adatainak számát a hozzájuk tartozó képhez! Adj címet mind-egyiknek!

helyszín: kalandpark
 időpont: június első vasárnapja
 esemény: osztálykirándulás
 résztvevők: a 4. b osztály

1.

helyszín: Siklói vár
 időpont: augusztus 14–16-ig
 esemény: várfesztivál
 résztvevők: látogatók

2.

helyszín: A város főtere
 időpont: június 16.
 esemény: városnap
 résztvevők: a város lakói

3.

helyszín: hangversenyterem
 időpont: szerda délután 4 óra
 esemény: hangverseny
 résztvevők: 4. osztályos gyerekek

4.

helyszín: Veszprém
 időpont: szombat délelőtt
 esemény: állatkerti séta
 résztvevők: Kovács család

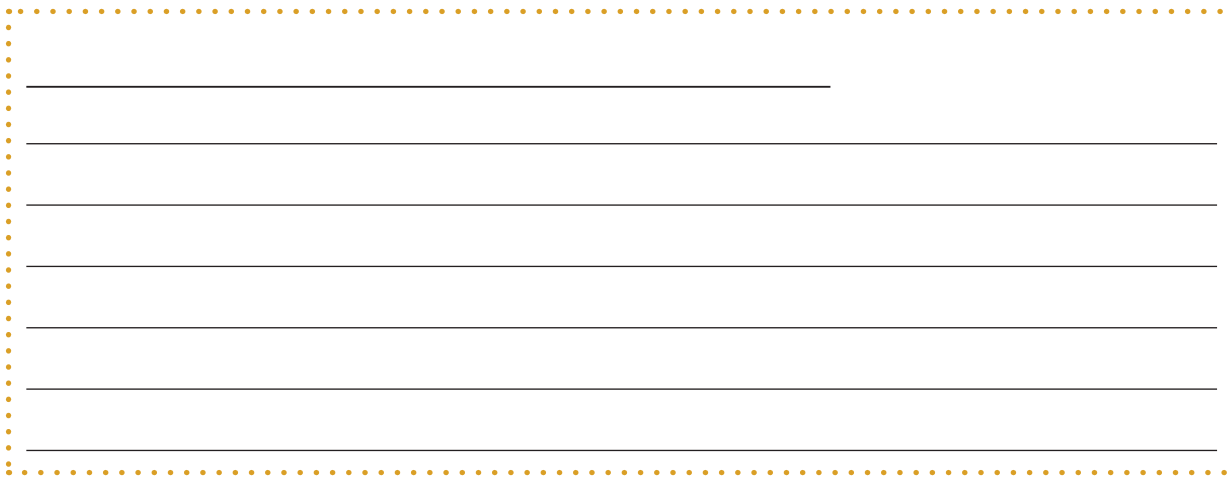
5.

helyszín: Kerekerdő
 időpont: október 3. reggel 9 óra
 esemény: Tiszta Magyarorszáért!
 résztvevők: önkéntes szemétszedők

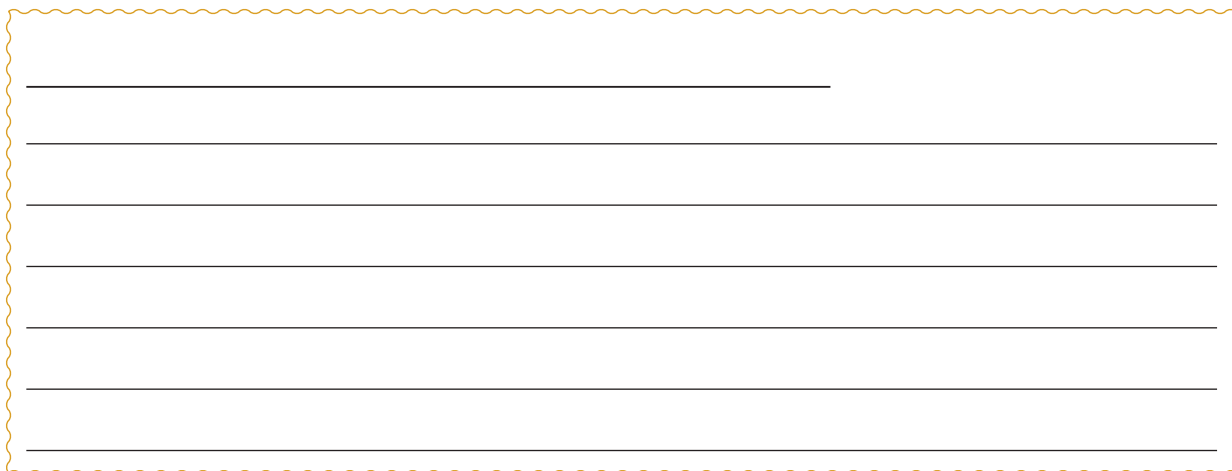
6.

7. Írj híreket! Válassz az előző oldal témáiból! Használd fel a hozzájuk tartozó adatokat!

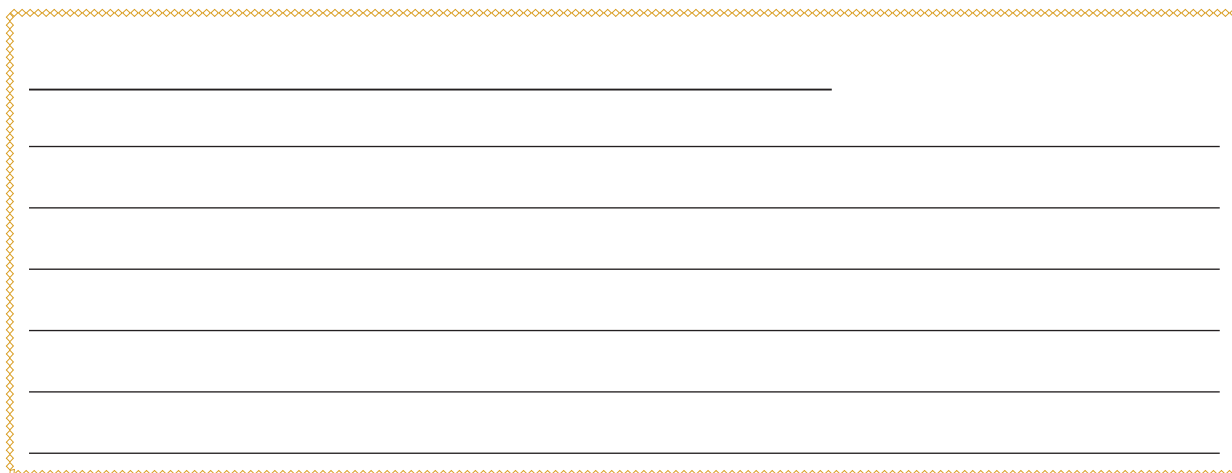
a)

b)

c)

8. Tedd zárójelbe a felesleges mondatokat a rövid hírekben! Írd ki az adatokat a hírből!

a) Faültetési program

Az elmúlt hónapban újabb faültetési akciót hirdettünk az új városrészben. Több száz lelkes természetvédő vett részt a hétvégére szervezett eseményen. Mindenki hozott magával ennivalót és esőkabátot. Az akció sikeres volt, egy kiserdőnyi facsemete teheti tisztábbá a levegőt a városrész lakói számára. A gyerekek vidáman falatoztak a terített asztal mellett.

helyszín: _____

időpont: _____

esemény: _____

részvevők: _____

b) Másolt le a kijavított hírt!

9. Folytasd a megkezdett hírt! Adj neki címet! Készíts hozzá rajzot is!

Iskolánk szánkóversenyt rendezett a közeli dombon az alsó tagozatos kisdíákjainak _____

1. Emlékszel? Olvasd el a rövid szöveget!

A hirdetés felhívó jellegű rövid, tömör szöveg. Elkövetkező eseményről értesít. Megnevezi az esemény helyszínét, időpontját és az eseményben érintett személyeket. Valamilyen feladatot is megjelölhet. Azt is megtudjuk, hogy ki a hirdetés írója.

2. Igaz vagy hamis? Írd az állítások utáni vonalra!

A hirdetés rövid, tömör, felhívó jellegű szöveg. _____

A hirdetés megtörtént eseményt mutat be. _____

Az események időpontja nem szerepel a hirdetésben. _____

A hirdetés fontos része az események idejének bemutatása. _____

A hirdetésből nem tudhatjuk, kik vehetnek részt az eseményekben. _____

A hirdetés feladatot is megjelölhet. _____

Pontosan megtudjuk a hirdetésből, ki adta fel. _____

3. Olvasd el a hirdetést!

Kedves Gyerekek!

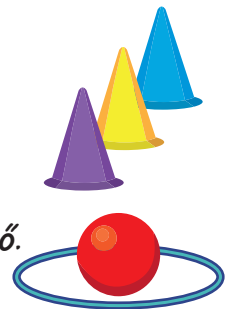
Kedd délután 14 órától iskolánk tornatermében
váltóversenyt rendezünk.

Minden osztályból **10 fős csapatot** várunk!

Sportöltözetben érkezettek!

A szurkolóknak a tornatermi belépéshez kötelező a tornacipő.

A testnevelő tanárok

Válaszolj a kérdésekre!

Kit szólít meg a hirdetés? _____

Milyen eseményt jelöl meg? _____

Hol kerül sor az eseményre? _____

Mikor lesz az esemény? _____

Kik a hirdetőik? _____

4. Tedd zárójelbe a felesleges mondatokat a hirdetésben! Írd ki az adatokat!

Kedves Kisdiákok!

Iskolánk 4. osztályos tanulói számára angol nyelvi csapatversenyt hirdetünk. A német nyelvet tanuló kisdiákok most ne jöjjenek! Három fős csapatokat várunk! A versenyzők hozhatnak magukkal olvasnivalót. Az esemény a téli szünet utáni első csütörtökön délután 2 órakor kezdődik a könyvtárban. A versenyen kényelmes székek várják a diákokat.

idegennyelvi munkaközösség

megszólítás: _____

helyszín: _____

időpont: _____

a hirdetés témája: _____

a hirdető személye: _____

5. Egészítsd ki a hiányos hirdetést a halmazban lévő kifejezésekkel!

kisdiákok

csoportja

délután 1 órakor

előadását

iskola aulájában

színjátszó csoport vezetője

Kedves _____!

Az iskola színjátszó _____ pénteken _____

mutatja be a Betlehemi pásztorjáték című _____. Minden

érdeklődőt szeretettel várunk az _____.

a _____

6. Az adatokból készíts hirdetést a füzetedbe!

megszólítás: Kedves Szülők!

téma: erdei túra

helyszín: erdei kisvasút végállomása

időpont: szombat délelőtt 9 óra

a hirdető személye: a szülői munkaközösség vezetője

7. Egészítsd ki a hiányos hirdetést!

Kedves Állatbarátok!

Jótekonysági gyűjtést szervezünk a menhelyen élő kutyáknak.

a Diákönkormányzat

8. Alakítsd át a hirdetést hírré!

Néptánckedvelők figyelem!

A város főterén vasárnap délután 16 órától villámcsődület készül.

A nagyszabású megmozdulásra 1000 néptáncost várunk.

a kulturális bizottság vezetője

9. Alakítsd át a hírt hirdetéssé! Pótold a hiányzó adatokat!

Múltidézés a múzeumban

A 4. c osztály tanulói múzeumi foglalkozáson vettek részt. A régészeti terem kiállítási anyagával ismerkedtek meg. A foglalkozás legizgalmasabb része az volt, amikor kezükbe vehették a több ezer éves használati tárgyakat.

hirdetés _____

1. Emlékszel? Olvasd el a rövid szöveget!

Meghívó olyan szöveg, mellyel valakit meghívunk valamilyen alkalomra, rendezvényre. Történhet szóban és írásban. A meghívó megnevezi a rendezvény helyszínét, idejét, tudatja annak körülményeit. Tartalmaz meghívást és aláírást. Személyes hangvételű, udvarias formában íródik.

Igaz vagy hamis? Írd az állítások utáni vonalra!

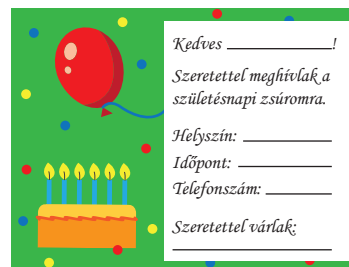
A meghívó szóban vagy írásban is érvényes. _____

A meghívó mindenkinek szól, aki olvassa. _____

A meghívó a meghívott személynek szól. _____

A meghívó tartalmazza a meghívás helyét, pontos idejét. _____

A meghívóval valakit meghívunk egy rendezvényre, eseményre. _____

2. Írd ki az adatokat a meghívóból!

Kedves Peti!

Szeretettel meghívlak a karate bemutatómra! A bemutató február 2-án 10 órakor kezdődik a városi sportcsarnokban. A belépőjegyet a pénztárban veheted át a nevedre címzett borítékban.

Barátod: Csongor

megszólítás (a meghívott személye): _____

helyszín: _____

időpont: _____

esemény: _____

a meghívó személye: _____

3. Melyek az udvarias megszólítási formák? Húzd alá a felsoroltakból!

Szevasz, Lujzi!

Csaó, Haver!

Kedves Lívia néni!

Halihó, Barikám!

Drága Nagymamám!

Tisztelt Szabó!

Tisztelt Címzett!

Mi van, Te Lóköttő!

Tisztelt Tanító bácsi!

a) Tegyéél ✓-t a kimaradt megszólításokra vonatkozó állítások után!

A kimaradt megszólítások nem udvarias formák.

A kimaradt megszólítások udvarias formák.

A kimaradt megszólítások illetlen kifejezéseket tartalmaznak.

A kimaradt megszólítások illedelmes kifejezéseket tartalmaznak.

b) Írj te is egy állítást a megszólításokról!

4. Írj hirdetést, hírt és meghívót a felsorolt témák valamelyikéhez!

zongora
bemutató

macskakiállítás

karneváli
felvonulás

szoboravatás

hír _____

hirdetés _____

meghívó _____

1. folyó, író, golyó, tó, ajtó, hó, olló, anyó, jó, dugó, ló, só, apó, ásó, dió, szó, apró, bíró, cipó, átló, autó, busó, dobó, fájó, fakó, fotó, fúró, hajó
2. karó, izzó, kiló, kóró, lakó, látó, legó, manó, mohó, móló, múltó, omló, orsó, póló, rigó, roló, rugó, rúgó, rovó, síró, sűgó, tinó, tojó, totó, túró
3. vágó, vívó, vonó, zakó, zúgó, arató, áruló, akció, ápoló, avató, bántó, bimbó, bogyo, bordó, borsó, bontó, buzgó, vasaló, padló, itató, forró
4. bő, fő, hő, kő, lő, tő, cső, nő, égő, élő, eső, idő, sző, ütő, bőgő, cipő, edző, ékkő, első, erdő, érző, fedő, főző, fűtő, hűtő, intő, jövő, kérő
5. néző, önző, őrlő, sütő, tető, tudó, úrnő, védő, véső, cárnő, csípő, dicső, döngő, döntő, égető, ehető, éhező, emelő, ernyő, evező, fekvő, felhő
6. fürdő, görgő, hétfő, himlő, hörgő, hősnő, hüllő, írónő, jelző, kéklő, kendő, kérdő, kettő, kezdő, kéztő, kiütő, költő, körző, küldő, küllő
7. ágyú, búcsú, fiú, gyanú, háború, hattyú, kátyú, koszorú, odú, szú, tanú, varjú, orrszarvú, fogantyú, borjú, faggyú, lappantyú, bosszú
8. adu, alku, áru, bábu, batyu, daru, falu, gyalu, hamu, kapu, lapu, saru, satu, szaru, zsalu, zсарu, anyu, apu, Pityu, Ilu, Misu, marabu
9. betű, derű, fű, fésű, tű, gyűrű, gyűszű, mű, seprű, tetű, hegedű, mű, töpörtyű, csöngettyű, billentyű, pörgettyű, csörgettyű, bürü, eskü
10. hosszú, domború, homorú, bárgyú, savanyú, szomorú, lassú, karcsú, szigorú, gömbölyű, gyönyörű, könnyű, sűrű, szörnyű, nagyszerű
11. néni, bácsi, mozi, csacsi, Sanyi, Misi, maci, pici, Karcsi, fagyti, kocsi, mami, boci, Évi, Kati, póni, masni, kifli, hiszti, kanári, zokni, sámli
12. éji, mezei, erdei, udvari, színházi, tanári, városi, könyvtári, hegyi, tavi, utcai, kerti, esti, alföldi, iskolai, ebédlői, vidéki, múzeumi, piaci
13. budapesti, tokaji, debreceni, pécsi, szekszárdi, kalocsai, alföldi, kiskunsági, mezőföldi, magyarországi, mecseki, mátrai, bükki
14. terít, kerít, merít, mozdít, visít, vadít, javít, tanít, szabadít, keserít, segít, hamisít, repít, bátorít, lassít, épít, fordít, lapít, lendít, merít
15. barnul, merül, terül, szabadul, javul, fordul, kerül, repül, lendül, épül, lassul, mozdul, tanul, rövidül, árul, becsül, szépül, bámul, gyógyul
16. szállás, csillag, függöny, kotta, pikkely, ünnep, reggel, állat, Anna, kanna, szappan, uzsonna, forrás, varrás, orr, édesség, sorrend
17. függöny, kanna, fillér, villa, dallam, csillag, állvány, mellény, Emma, Attila, megálló, pillanat, villamos, toll, sakk, esőcsepp, gallér, makk
18. áll, száll, varr, hall, forral, cseppen, hull, virrad, cammog, faggat, aggat, fullad, forraszt, ünnepel, aggódik, füllent, hallgat, berreg

19. dinnye, hattyú, bosszú, asszony, faggyú, vessző, öccse, poggyász, összeg, szivattyú, csengettyű, mennyezet, massa, lasszó
20. toll, sakk, makk, lakk, kakukk, vicc, balett, petty, meccs, gally, öccs, könny, menny, meggy, pötty, fütty, hossz, össz, Mariann, Adrienn
21. füttyent, süllyed, könnyít, bosszant, buggyan, fröccsen, loccsan, kuruttyol, pottyán, reccsen, szunnyad, fonnyad, gallyaz, kottyan
22. edzés, madzag, bodza, lándzsa, dodzsem, nindzsa, findzsa, maharadzsa, dzseki, dzsem, dzsungel, halandzsa, kérődzik, hibádzik
23. jég, jel, fej, száj, tej, vaj, ujj, haj, sajt, bojt, baj, játék, sóhaj, rajz, zaj, varjú, papagáj, héja, játék, hajnal, éjszaka, ajándék, ajtó, majom, tojás
24. bajszos, éjszakás, ijedős, selejtes, lejtős, tejfölös, tojásos, járványos, pajkos, jellegzetes, olajos, verejtékes, sajátos, sejtelmes, jeges
25. jön, jár, jelez, újul, elrejt, játszik, fojt, sejt, megfejt, bújik, rejtőzködik, megijed, szájal, zajlik, hajol, hajnalodik, fejel, javít, rajzol, jegyzetel
26. lyuk, hely, mélység, boly, gally, folyó, osztály, tavaly, mosoly, ünnepély, súly, furulya, ibolya, király, sirály, bagoly, sólyom, szabály
27. Mihály, Károly, Gergely, Ibolya, Orsolya, Zsálya, Zselyke, Mályva, Sólyom, Zólyom, Júlia, János, Jácint, Jutta, Judit, Jolán, Johanna
28. aszályos, pelyhes, lyukas, szabályos, molyos, súlyos, szeszélyes, gallyas, homályos, hólyagos, mosolygós, szívélyes, selymes, bolyhos
29. korcsolyázik, mosolyog, terebélyesedik, furulyázik, folytat, folyik, lyukaszt, pelyhedzik, osztályoz, bolyong, lyuggat, gereblyézik
30. Bükszentkereszt, Kiskunfélegyháza, Mátraszentimre, Tóthszerdahely, Baktalórántháza, Hódmezővásárhely
31. Nógrád vármegye, Bács-Kiskun vármegye, Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye, Győr-Moson-Sopron vármegye, Békés vármegye, Hajdú-Bihar vármegye
32. Országos Széchényi Könyvtár, Belügyminisztérium, Nemzeti Színház, Magyar Tudományos Akadémia, Szépművészei Múzeum, Operaház
33. Liszt Ferenc repülőtér, Tabán mozi, Csokonai étterem, Mandula cukrászda, Gellért fürdő, Keleti pályaudvar, Korona cipőbolt
34. látja, tanítja, hallgatja, kutatja, óhajtja, hajtja, bontja, takarítja, mutatja, gyógyítja, aratja, alkotja, szárítja, lapítja, fogyasztja
35. csillanjon, rohanjon, pottyanjon, üzenjen, köszönjön, fonjon, pattanjon, menjen, kívánjon, csökkenjen, pihenjen, osonjon, vonjon

36. adjon, tudjon, hordjon, száradjon, törődjön, fakadjon, haladjon, szakadjon, szedjen, védjen, maradjon, szaladjon, ijedjen, lépkedjen
37. hintse, féltse, készítse, hűtse, színesítse, tanítsa, építse, szántsa, segítse, ontsa, javítsa, gyógyítsa, feszítsen, borítson, gyűjtsön
38. kabátja, csatja, botja, kádja, vadja, hídja, kardja, földje, ebédje, kínja, nénje, óceánja, trónja, nagyság, bolondság, barátság, rútság, zöldség
39. kimondta, tudta, szétszedte, elkezdte, letagadta, adta, fedte, védte, fogadta, feledte, visszaküldte, összehordta, elengedte, meghaladta
40. tanuljon, beszéljen, féljen, szálljon, guruljon, halljon, forduljon, szóljon, álljon, ítéljen, meséljen, fészüljön, szabaduljon, feleljen
41. kihunyjon, felhányja, lehunyja, hagyjon, fogyjon, fagyjon, vágyjon, elhagyja, kifogyjon, megfagyjon, ráhagyja, elfogyjon, befagyjon
42. anyja, atyja, bátyja, egészség, igazság, gonoszság, utca, merészség, készség, gazság, kamaszság, szárazság, ravaszság, kopaszság

Szószerkezetről szószerkezetre

1. a bagoly huhog, a ló nyerít, a cica nyávog, a kutya ugat, a malac röfög, a liba gágog, a kacsza hápog, a tehén bög, a madár csivitel
2. éhség csigáz, fázás remegtet, földecske táplál, szomjúság epeszt, tavasz lett, szél elkerül, szelek fújdogálnak, madár röpült
3. Kovácsék elköltöztek, beszéd hallatszik, Simonék laknak, Gergő felkacag, Miska odakapott, gyereklárma zavarja, csend van
4. a fecske madár, az oroszlán állat, a pipacs növény, az elefánt emlős, a bodza bokor, a cserebogár rovar, az autó jármű
5. a róka ravasz, a gyík fürge, a farkas erős, a nyúl gyáva, a macska hízelgő, a bagoly bölcs, a szamár csökönyös, a medve lusta
6. vadidegen gyerek, mély hang, új kislány, szemüveges kígyó, jeles tanuló, tanári asztal, szelíd bárányka, csúnya bagoly, csendes osztály
7. született jellem, örökös égháború, alkalmas pillanat, ugrándozó gyerekláb, csúszkorászó székláb, alkalmas hang, jámborabb lélek
8. éjjeli váltás, pöttöm pacsirta, májusi vasárnap, füttyögő rigó, rikácsoló szarka, csirregő madár, repedt hang, ráérő vénasszonyok
9. becsukott szemmel, nyelvi játékkal, varázslatos rajzfilmmel, szerethető figurával, összetartó erővel, ösztönző élménnyel, későbbi írásaival, sajátos humorral, filmes feldolgozással, Kossuth-díjjal

10. tavaly elköltöztek, földszintig lehallik, időnként túlkiabálom, kővel megdobálta, folyton nyaggatja, hirtelen megdühödött, férfiként állja
11. tavaszt vár, fagyot terelt, üzenetet váltott, gyökeret verhetnék, választ vár, termést hozott, szelet kavar, felhőt hoz, virágot nevel
12. hazavitte a galambot, nekiadtam a gombfocistát, betartottam a trükköt, kerestem Gyulukát, rúgtuk a labdát, betettem a könyvet

Mondatról mondatra

1. Megkérdezted-e a barátodat? Játszol-e velünk kidobós játékot? Elviszed-e a barátodnak a házi feladatot? Voltál-e már hangversenyen?
2. De szépet álmodtam! Úgy örülök a győzelmednek! Mennyi daru repül az égen! Jaj, megütöttem a lábamat! Nincs itt a tornafelszerelésem!
3. Légy szíves, gyere be! Töröld meg a lábad! Ül a helyedre! Ne pakolj szét az asztalodon! Olvasd el a feladatot! Hallgasd meg a választ!
4. Csak lenne már karácsony! Bár indulnánk már korcsolyázni! Jó lenne moziba menni! Bárcsak nekem is lenne rollerem!
5. Add oda neki a labdát! Kezdd el az írást! Mondd meg a választ! Vidd le a szemetet! Vedd le a polcról a könyvet! Folyamatosan eddéztek magatokat! Hidd el neki!
6. Bontsd ki a csomagot! Hagyd meg a kutyának a maradékot! Ne bántsd az állatokat! Ne ránts meg a csengőt! Töltsd tele a kulacsomat!
7. Kérlek, süsd meg a palacsintát! Vesd le a kabátodat! Kösd meg a cipőfüződet! Légy szíves, nekem dobd a labdát! Legyetek szívesek lemásolni!
8. Hol találom a könyvtárat? Gyere, menjünk együtt! Te is a könyvtárba indultál? Egy kalandregényt szeretnék kölcsönözni!
9. Remek ízlésed van! Utána mit fogsz csinálni? Kosárlabda edzésem lesz! Én is szeretem a labdajátékokat!
10. Próbáld ki velünk a kosarazást! Biztosan megengedi az edződ? Ne izgulj már! Bár velünk jöhetnél! Fogjunk hozzá a feladatokhoz!

Szövegről szövegre

1. Peti kutyasétáltatáshoz készül. Rácsatolja a nyakörvet a kutyája nyakára. Mindketten örömmel indulnak a parkba.
2. Tegnap a barátommal moziban voltam. Megnéztünk egy izgalmas kalandfilmet. Elhatároztuk, hogy a jövő héten is elmegyünk.

3. Gergő naponta három kilométert fut. Ő képviseli az iskolát a városi futóbajnokságon. Minden esélye megvan a győzelemre.
4. Leesett a biciklim láncra. Elvittem a szerelőhöz. Gyorsan és szakszerűen megjavította.
5. Sára minden este rendbe teszi a tolltartóját. Megvizsgálja a ceruzái hegyét. Kihegyezi a tompa ceruzáit.
6. Viki palacsintát süt. Lisztet, tojást, tejet vesz elő. Egy óra múlva elkészül a finom palacsinta.
7. A gyerekek fát ültetnek. A kiásott gödrökbe beleállítják a facsemetéket. Alaposan megöntözik az elültetett fácskákat.
8. Hugó nyitva felejtette a csapot a fürdőszobában. Amikor hazaért, már az előszobában is állt a víz. Villámgyorsan nekilátott eltüntetni a víz nyomait.
9. Az iskola kosárlabda csapata az első mérkőzésére készült. Az edzésen sokat gyakorolták a kosárra dobást. Fölényes győzelmet arattak.
10. Tegnap iskolánkban író - olvasó találkozó volt. A gyerekek közkedvelt regényírója látogatott el hozzánk. Élményekben gazdag beszélgetést folytattunk a vendéggel.
11. A fiú elment a királyi kastélyba. Bizony ott is annyi egér szaladgált, hogy mozdulni sem lehetett tőlük. Még az asztalon is futkároztak.
12. – Engedj utamra, vissza a gyerekeimhez, jó uram. Éhesek, fáznak szegény árváim. Tán már farkasok ólálkodnak földbevájt kunyhónk körül.
13. Egyszer Mátyás király a nagyurakkal az országot járta. Megszólított egy öreg embert. Az öreg valamikor a katonája volt. Mátyás király esztendőik múlva is megismerte.
14. Laci megbeszélte Radóval, hogy naplót fognak írni. Elsősorban a családról szóló történetek szerepelnek majd a naplóban. Olyan eseményekről számolnak be, ami valóban megtörtént.
15. Ha öregek lesznek, jókat derülhetnek a régi emlékeken. Radó jó választásnak bizonyult, mert neki van a leggazdagabb szókincse az osztályban.
16. A Faragó családnak folyton útban volt a filodendron. Eldöntötték, hogy este leviszik a parkba. Amikor otthagyták, elkezdett szakadni az eső. Faragóék nagyon megsajnálta Filut.

17. Faragóék közös erővel visszacipelték Filut a lakásba. Visszafelé sokkal nehezebb volt, mint odafelé. De az egész család nagyon jól szórakozott.
18. Magyarországon a Dunántúl is bővelkedik látnivalókban. Érdeemes télen is ellátogatni a Balaton felé. Induljunk el egy varázslatos tájra, a Kis-Balaton környékére. Itt született meg a Diás-szigeten Fekete István Vuk című regénye is.
19. Egy izgalmas téli vízitúra helyszíne lehet a Hévíz-patak. A túra útvonala egészen a Kis-Balatonig tart. A Kis-Balaton rejtett kincse a Kányavárisziget.
20. Budapest, hazánk fővárosa, Pest vármegye veszi körül. A Duna két részre osztja. A budai oldalon a Gellért-hegy, tőle nem messze a Várhegy emelkedik.
21. A Várhegy lapos tetején van a Várnegyed, amelynek legrégebbi műemléke a Mátyás-templom. Mögötte a Halászbástya építménye néz le a Dunára.
22. Budáról hidak vezetnek át Pestre. A pesti oldalon, a Duna-parton az Országház épülete áll. A belvárosból az Andrassy út vezet a Városliget felé.
23. Az Andrassy út egyik különleges épülete a Magyar Állami Operaház. Az út a Hősök terébe torkollik. Ezen a téren áll a Szépművészeti Múzeum is.
24. Együtt indultunk Danival az uszodába. A pénztárnál jegyet váltottunk. Az öltözőben felvettük az úszónadrágot. A medencénél találkoztunk néhány fiúval az osztályból. Ők újságolták, hogy az edzőtől azt hallották, ma a vízilabdások bemutatót tartanak az uszodában. Örömmel vártuk a mérkőzést.
25. A hétvégét a Kiss család Debrecenben tölti. Meglátogatják a nagyszülőket. Velük együtt elmennek a Déri Múzeumba. Szívesen mennének a Csokonai Színházba is, de nem kaptak jegyet. Helyette a Nagytemplomban fognak meghallgatni egy orgonahangversenyt. Lehet, hogy a fürdőbe is ellátogatnak.
26. Képzeletben utazzunk el Szegedre, Csongrád-Csanád vármegye központjába! A Tisza két oldalán fekvő települést három közúti híddal kötötték össze. Közülük a Belvárosi híd rendelkezik legrégebbi múlttal.

27. Szeged városa egész évben számos kulturális programmal várja a látogatókat. Nyaranta a Dóm téren építik fel hazánk legnagyobb szabadtéri színházát. Látványos előadásokkal kápráztatják el a közönséget.
28. A nézőtéri ajtók előtt a jegyszedők ellenőrzik a jegyeket. Az osztály az erkély alatt a földszinten foglal helyet. A gyerekek leülnek egymás mellé. A zenekar a színpad előtt foglal helyet. A függöny mögött már készülődnek a színészek. A függöny elé kilép a főszereplő. Megkezdődik az előadás.
28. A dombok mögött lassan felbukkan a nap. A fák felől varjúcsapat érkezik. A diófa körül gyülekeznek. A fa alatt feltörik az érett diókat. A lakmározás után elégedetten tovaszállnak.
29. A bátor királyfi kiállta a nehéz próbát. Megmentette a gyönyörű királylányt a félelmetes sárkánytól. A bölcs király leleplezte a gonosz boszorkányt. Elűzte a hatalmas birodalom szélére egy sűrű erdő közepére. A boldog jegyespár a sok megpróbáltatás után megtarthatta a vidám lakodalmat.
30. Az iskola kórusa bemutatóra készül. A kis énekesek szorgalmasan próbálnak. Kamarazenekar kíséri a produkciójukat. A karmester nagyon elégedett az együttes munkájával.
31. Kerékpáros kirándulást szerveztünk egy lovas tanyára. Ott különleges programok vártak ránk. Lovagoltunk, etettük a házi állatokat. Szekérre ülve bejártuk a környéket. Remélem, még visszatérünk erre a tanyára.
32. Tegnap a Csodák Palotájában voltunk. Az interaktív játékok sokasága várt bennünket. Jártunk a Természet műhelyében, a Tudósok csarnokában. Kísérleteztünk, csillagászokdtunk, ügyességi játékokat próbáltunk ki.
33. Vidáman baktattunk le a partra. Megkerestük a leglaposabb kavicsokat. Petinek már az első kavicsa pattogott a vízen. Ezután én próbálkoztam, de az enyém pillanatok alatt elsüllyedt.
34. Az erdei iskolánk a Bükk Nemzeti Parkban volt. A túravezetőnkkel, az ottani erdőszel titkos barlangok nyomába eredtünk. Lenézhattunk a feneketlen mélységbe. Zseblámpával felfedeztünk egy denevérek lakta barlangot.

Népi bölcsességek

1. A kutya farkához köti. Áhítozik, mint kutya a túróra. Jön még kutyára dér!
2. Köti az ebet a karóhoz. A tiszta vizet is megszűri. Arra már hideg vizet ihat.
3. Úgy néz rá, mint a kutyára. Egyszer volt Budán kutyavásár.
4. Az melegszik, aki közelebb ül a tűzhöz. Lassú víz partot mos.
5. Forró vizet a kopasznak! A víz ellenében nehéz úszni. Jobb napokat látott.
6. Zavaros vízben halászik. A jó barát értékesebb az aranynál.
7. A napnál is világosabb. Könnyebb a bárányt megszelídíteni.
8. Legnehezebb az igazat túrni. Nagyobb a szeme, mint a hasa.
9. Hosszabb a péntek, mint a szombat. A tíz ujján is megszámlolja.
10. Egyet mondok, kettő lesz belőle. Két dudás nem fér meg egy csárdában.
11. Azt a hét meg a nyolcát. A legjobb szabó se bír el egyszerre két tűvel.
12. Kettőig sem tud számolni. Ha sok nyúl után futsz, egyet sem kapsz el.
13. A sok még többet akar. A lónak négy lába van, mégis megbotlik.
14. Egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz. Ennek a fele sem tréfa.
15. Több szem többet lát. Több is veszett Mohácsnál. Több nap, mint kolbász.
16. Minden csoda három napig tart. Sok beszédnek sok az alja.
17. Üsse kő! Nagy követ mozgat. Kővé dermed! Kő kövön nem marad.
18. Még akkor a kő is lágy volt. Kőből van a szíve. Nagy kő esett le a szívéről.
19. Falra hányt borsó. Egy gyékényen árulnak. A jég hátán is megél.
20. Aki keres, talál. Ami késik, nem múlik. Jobb későn, mint soha.
21. Nem igaz barátság, mely könnyen elmúlik. Ne vess mindennel barátságot!
22. Bátraké a szerencse. Nem kell a bátornak biztatás. Terem a bátor.

Szöveg? Nem szöveg?	4
A mondatokról	6
A szavakról	18
A közös nevek (köznév) többes száma	20
Közös név (köznév) vagy saját név (tulajdonnév)	22
A tulajdonnevek csoportosítása 1.: Személynév, állatnév, földrajzi név ...	22
A tulajdonnevek csoportosítása 2.: Intézménynevek	26
A tulajdonnevek csoportosítása 3.: Címek	27
A közös név (köznév) és saját név (tulajdonnév) toldalékai	31
A -t toldalék (Kit? Kiket? Mit? Miket?)	33
A -ból, -ból, -ról, -ről, -tól, -től (Honnan? Miből? Miről? Mitől?) toldalék	34
A -ba, -be, -ban, -ben toldalék (Hová? Mibe? Hol? Miben?)	35
A -ra, -re (Hová? Mire?) és a -n, -on, -en, -ön toldalék (Hol? Min?)	36
A -hoz, hez, -höz (Kihez? Mihez? Hová?) és a -nál, -nél (Kinél? Minél? Hol?) toldalék	37
Az -ig (Meddig?) toldalék	38
A -val, -vel (Mivel? Kivel?) toldalék	39
Valakinek vagy valaminek a neve (főnév) előtt (névelő) és után (névutó)	42
Az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok tulajdonságát jelentő szavak	44
Valakinek, valaminek a nevéből (főnév) tulajdonságot jelentő szó (melléknév) keletkezik	51
Más szófajból is keletkezik tulajdonságot jelentő szó (melléknév)	53
A tulajdonságot jelentő szavak (melléknév) is toldalékolhatók	54
A tulajdonságot jelentő szó (melléknév) helyesírása	55
Az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok mennyiségét jelentő szavak (számnév)	59
Játék a szavakkal	65
Szövegalkotás – Játék a mondatokkal!	68
Hír	78
Hirdetés	83
Meghívó	86
Szóról szóra	88